

שושנה קונוטופסקי / ירושלים

עבודות נוי לשבת

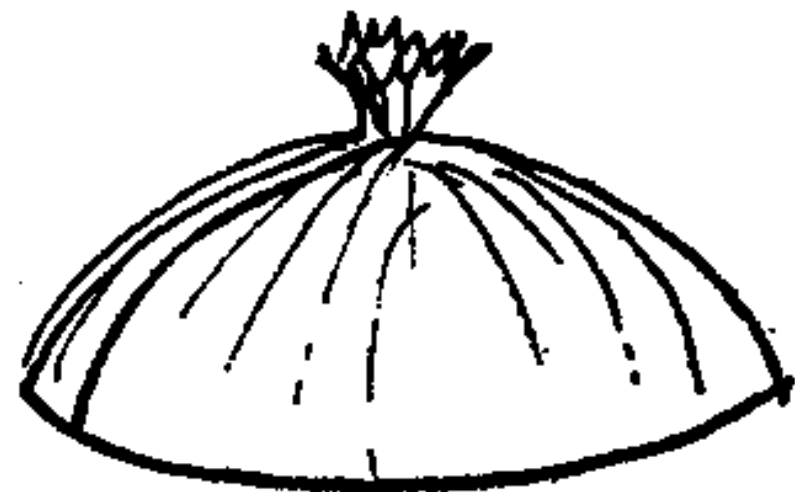
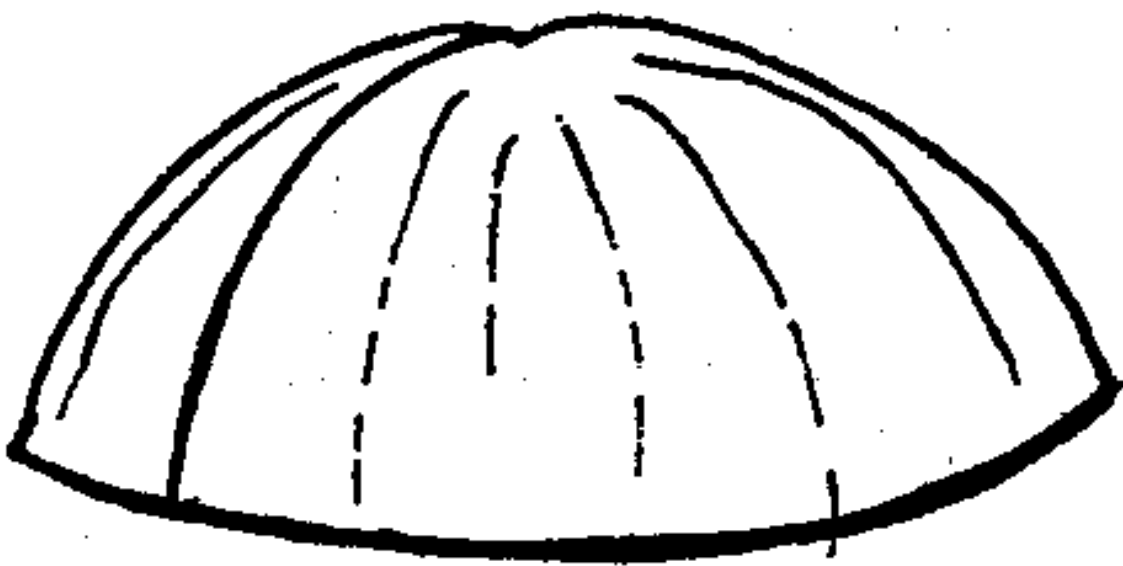
דרכם של ילדים לגלות פנים חדשות במושג השבת, כל אימת שהם עצמם עוסקים בהכנת פריטים המיוחדים ליום השבת. קורת-רוח רבה שואבים הם למראה בני המשפחה, המשתמשים בחפצים שיצרו הם, הילדים, כמו ידיהם. רישומן של החוויות הללו שוב אינו נמחק מלבם במרוצת השנים. יתר-על-כן, בהגיעם לבגרות נוהגים הם להשיח באותן עתות-יצירה של תקופת הילדות, ומעוררים את בניהם ובני בניהם להפעיל את כוח דמיונם להאדרת יום השבת.

הואיל והילד ובני משפחתו נוהגים ללבוש בגדים מיוחדים לשבת, מה יוכל איפוא הילד לעשות כדי להבליט את המיוחד שבבגדי השבת? ובכן, אפשר להתחיל בהכנת כיפה לאבא או לאת.

(1) כיפת נייר

הגיל: 6-10 (בנות).

החומרים: נייר קרפ כחול כהה או שחור, מספרים, מכשיר למהדקים, שרוך.

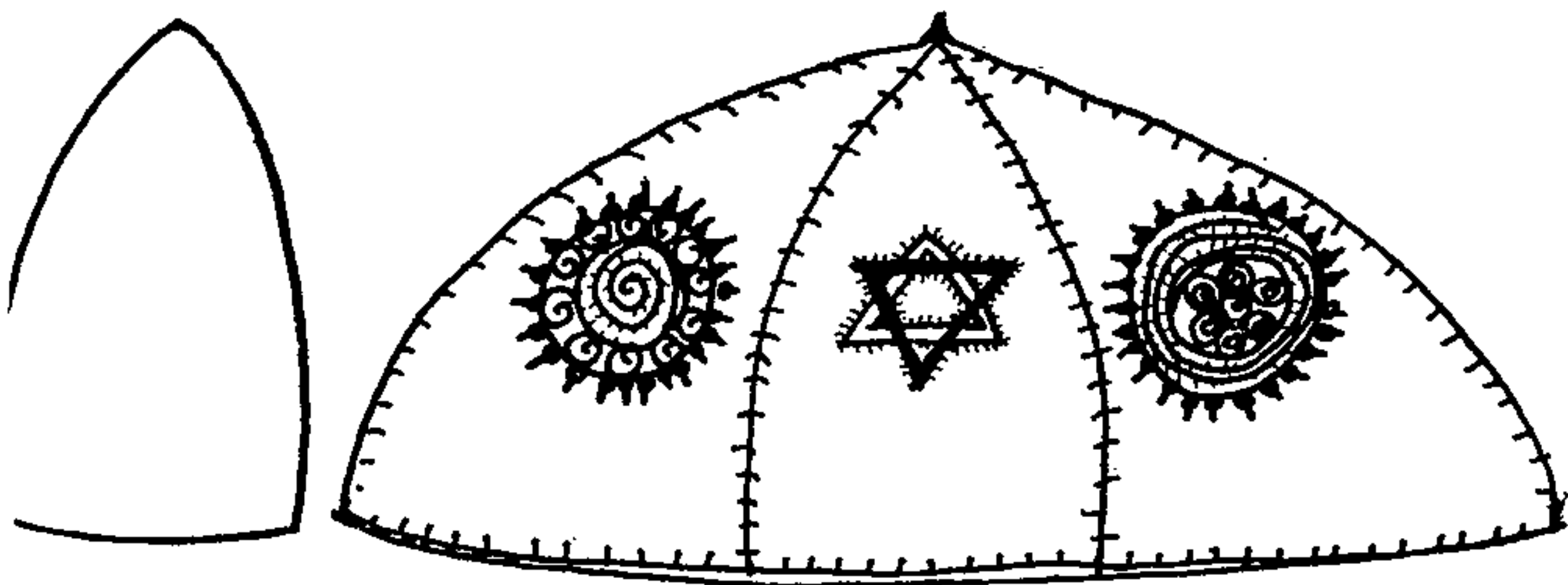

לגזור נייר קרפ כחול כהה או שחור בגודל של 55×15 ס"מ. למדוד את הנייר סביב הראש תוך השארת רווח קטן. יש לתפור את הנייר בצורת עיגול, באחת השיטות הבאות: הדבקת קצוות הנייר זה לזה, הצמדתם במהדקים, או תפירתם יחד. עתה יש לאסוף את שולי הנייר העליונים ולקשרם בשרוך. לגזור את שיירי הנייר בקצוות ולהפוך את הכיפה על צידה השני.

(2) כיפת לבד

הגיל: 10–15 (כנות).

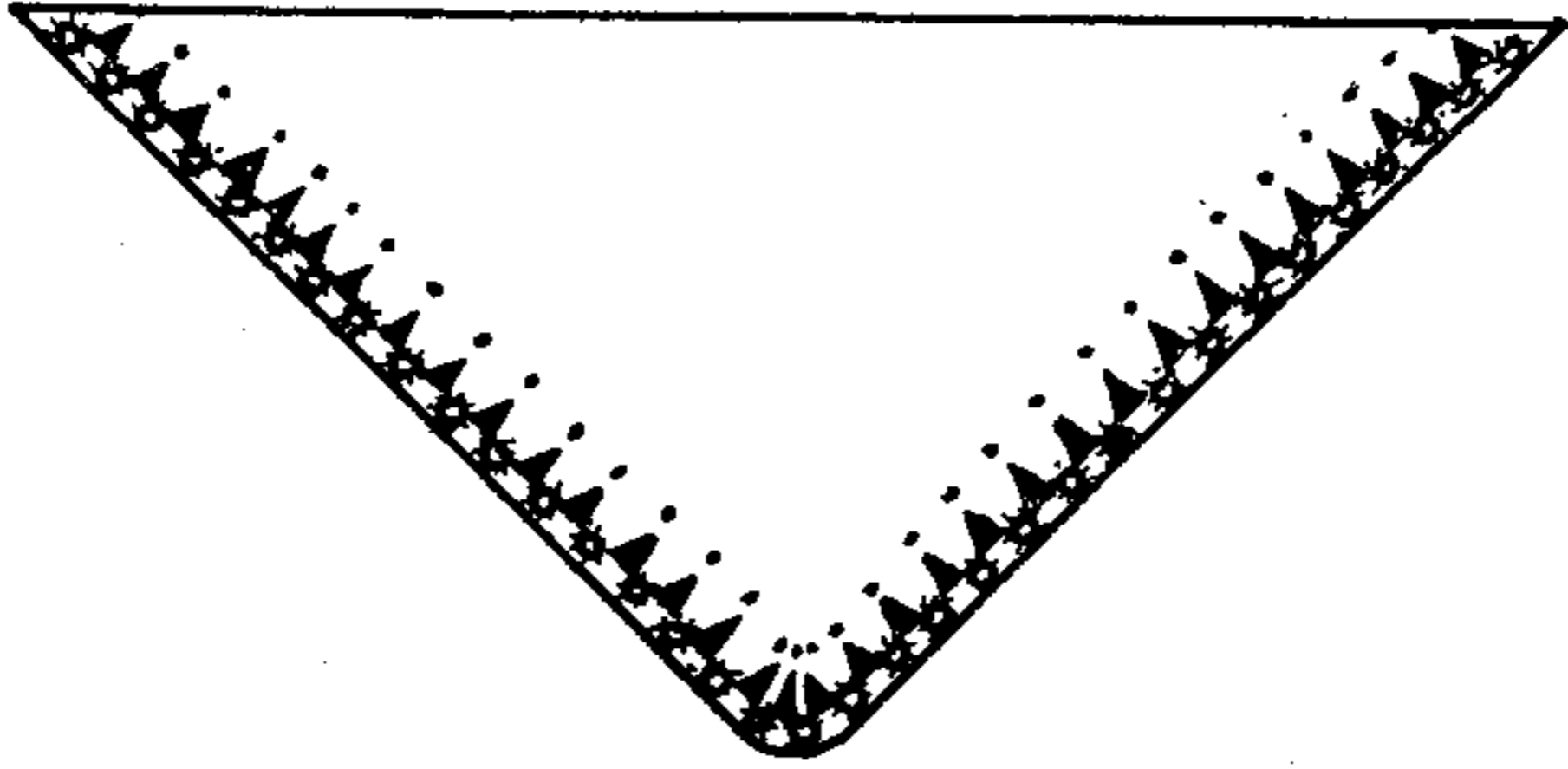
החומרים: נייר, מספריים, לבד, דבק פלסטי, חוט רגיל וחוט צמר. לגזור שש תבניות מנייר, כל אחת בגודל של 12.5×9 ס"מ, ולקפל את שולי הניירות. פיסות לבד על פי תבניות הנייר, ולתפור אותן יחד בחוט צמר. תופרים ומחברים גזרי לבד שונים אל הכיפה.

וקידשתו מכל הזמנים

(3) מטפחת ראש לאמא להדלקת נרות שבת.

החומרים: בד כביס, כגון טרילין, בצורת משולש שגודלו יספיק לכיסוי שצורה של האם, ובאחד מן הגוונים השקטים. לרקום עיטורים בסגנון תימני לאורך שולי המטפחת, ולהוסיף חוט מוזהב לבוי.

(4) גם האחות רוצה להופיע בלבוש מיוחד לשבת. היא תוכל להכין שביס לעצמה.
הגיל: 6-8 (בנות).

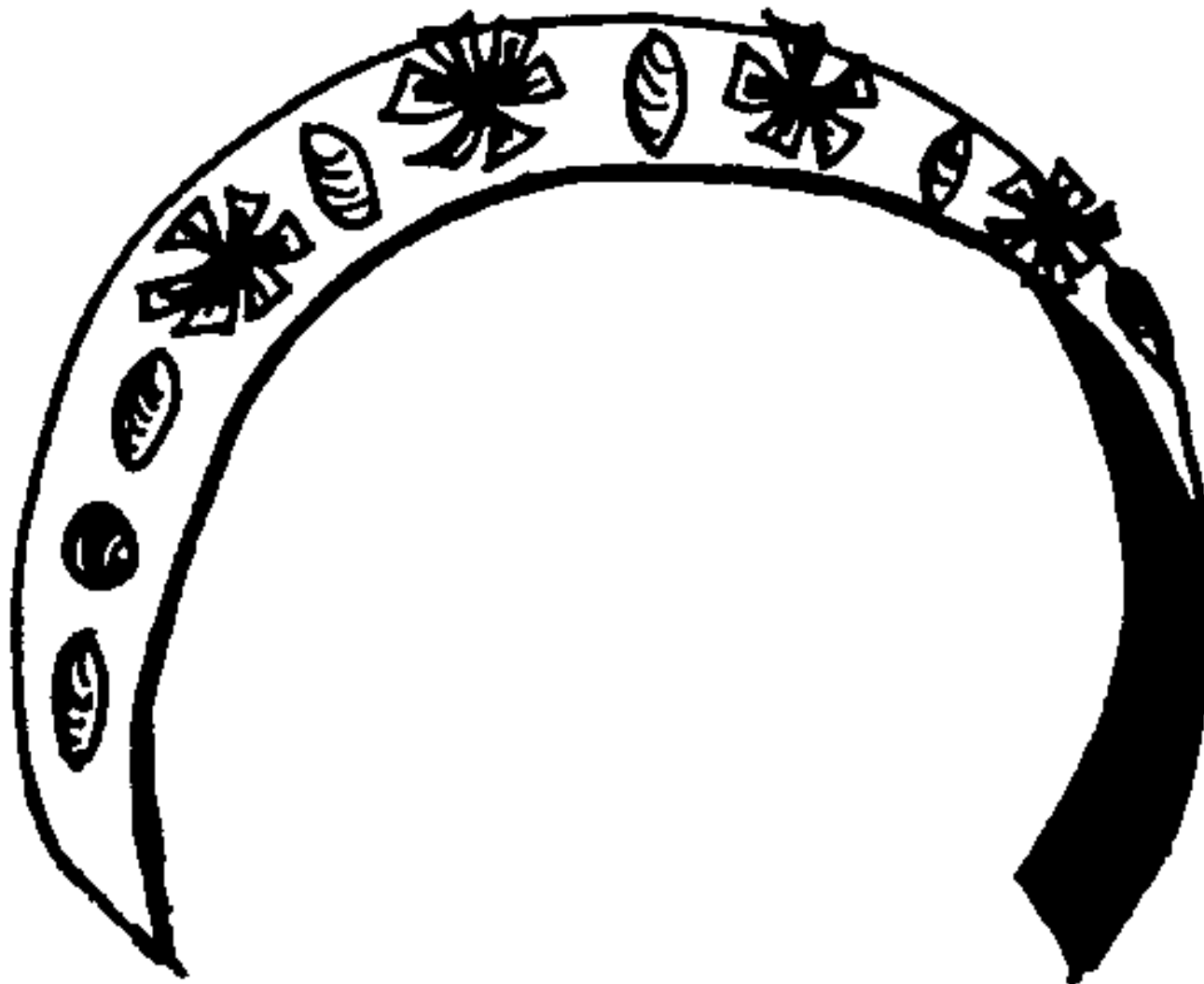

החומרים: לבד, מספריים, דבק רגיל או דבק פלאסטי, חוט ומחט, סרט.
 לגזור רצועת לבד לבן בגודל 17×4 ס"מ. להדביק גזרי פסוקים כגון
 "בואי שבת כלה", "בואי שבת מנוחה", אל השביס ולעטר בלוחיות מתכת,
 כפתורים וחרוזים.

(5) שביס מעוטר.

הגיל: 8–12 (בנות).

החומרים: שביס מחומר פלאסטי, צבעי לכה, מכחול, אבני חצץ צבעוניות
 וצדפים, פרחים וחוטי מתכת דקים.

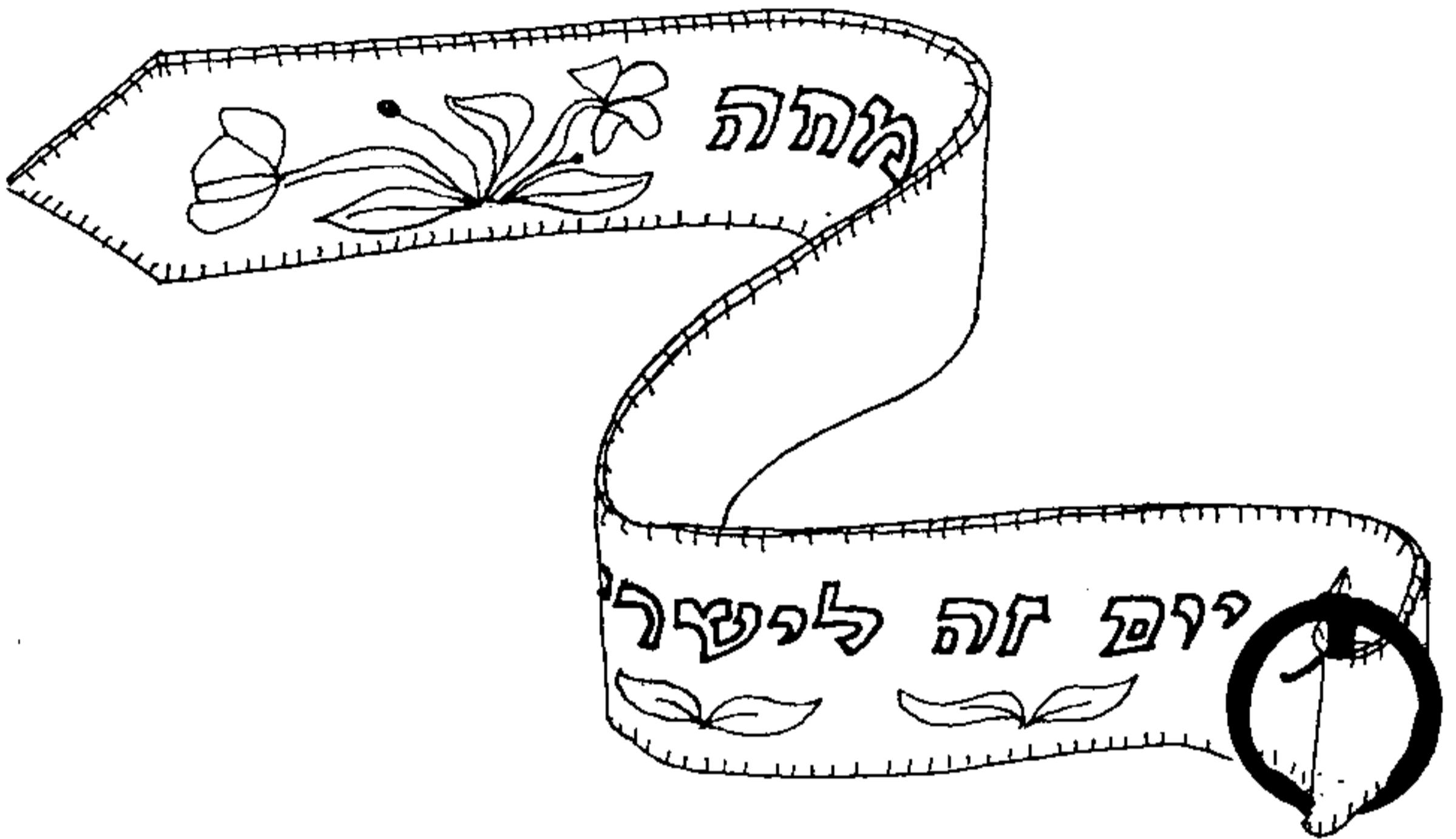
לעטר שביס פלאסטי בצבעי לכה, אבני חצץ צבעוניות וצדפים. אפשר
 להצמיד אל השביס גם פרחים טבעיים או מלאכותיים, בעזרת חוטי מתכת
 דקים.

(6) סינרים תואמים לאם ולאחות.

לשרטט את הפסוק זיברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו על הסינר
 באותיות רפות ולצבע אותן בצבעי טכסטיל, או לרקמן. להשלמת המראה
 אפשר לעטר את שפת הסינר באימרה של עלים, פסים, עיגולים ופרחים.

(7) חגורה לשמלת שבת הריהי מתנה גאה לכל אשה ונערה.
 חגורת לבד.
 הגיל: 12–15 (בנות).
 החומרים: לבד, חוט ומחט, אכזם ודבק פלאסטי.

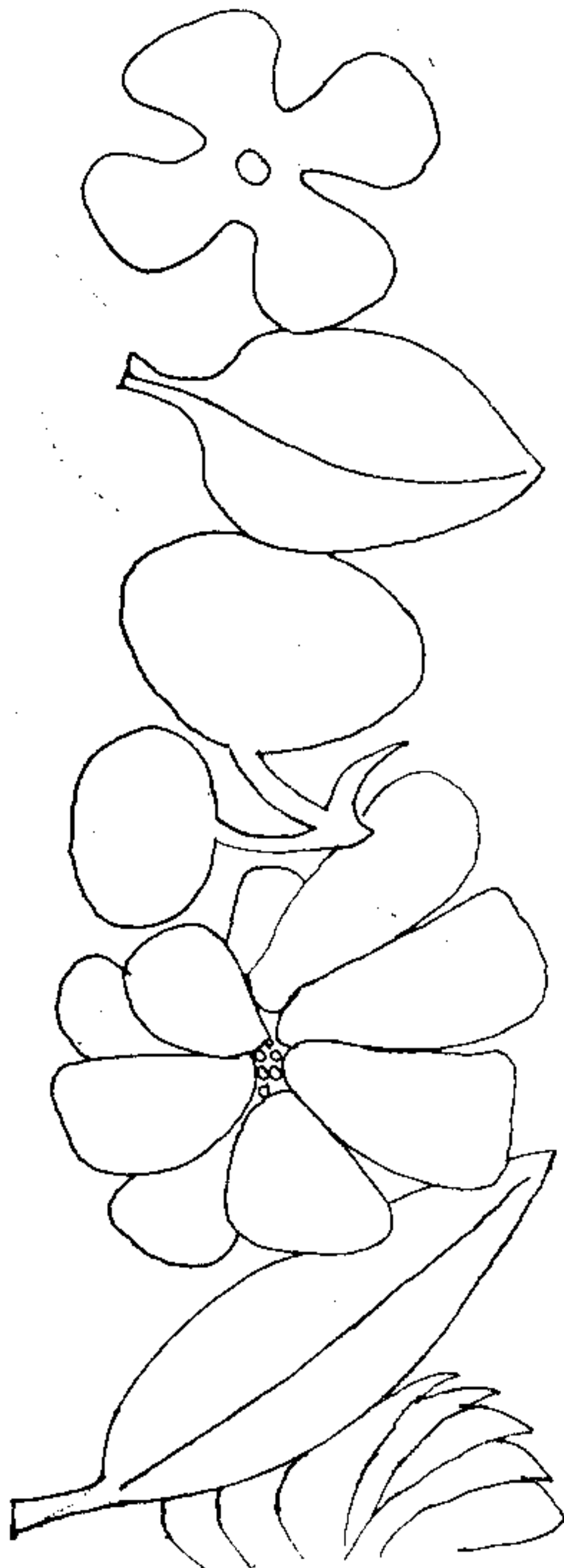

לגזור שתי רצועות לבד, ארוכות ב-12 ס"מ מהיקף המתניים, ולתפור את שתי הרצועות יחד בחוט צמר. להדביק או לתפור על הרצועה העליונה הפסוק "יום זה לישראל אורה ושמחה", כשהאותיות גזורות מלבד. מצמידים את האכזם אל החגורה.

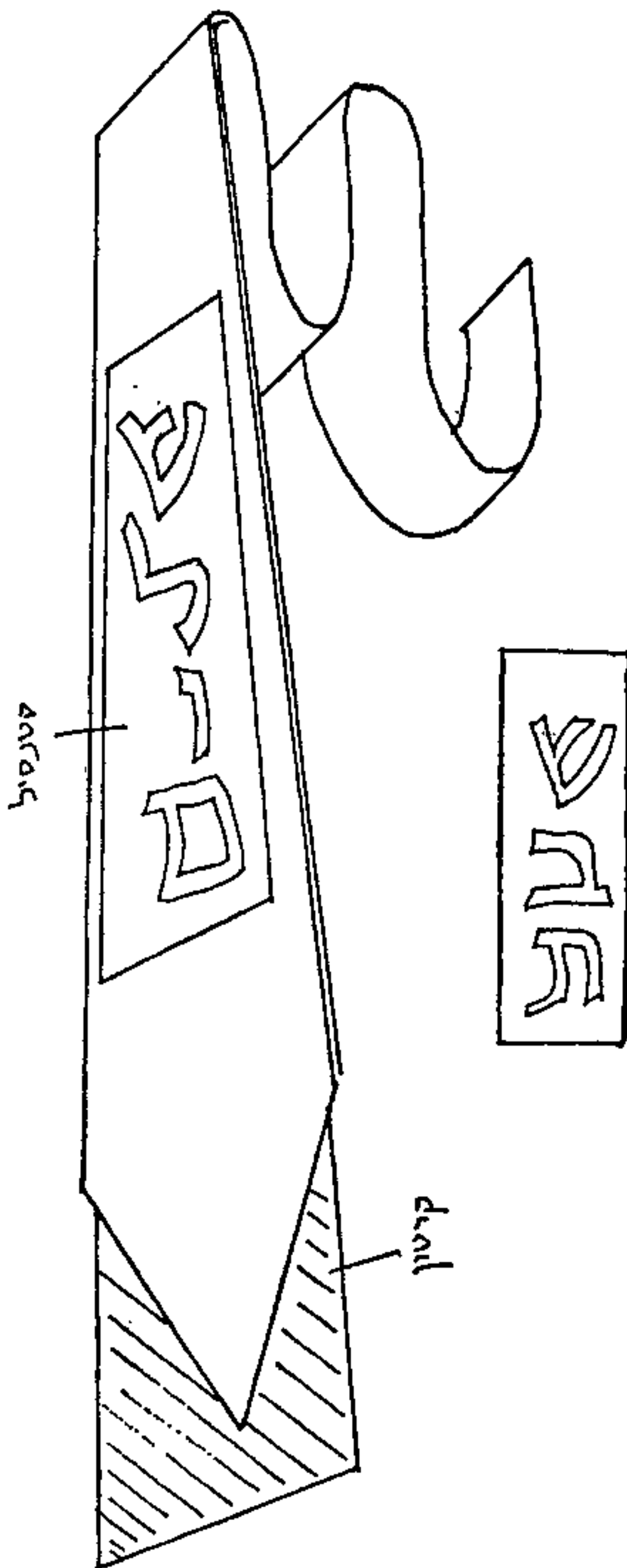
(8) חגורה לשבת.
 הגיל: 8–12.

החומרים: דגמי פרחים גזורים מלבד, חוט ומחט, לבד, אכזם, דבק פלאסטי. למדוד את היקף המתניים. להכין שתי רצועות לבד שרוחבן 5 ס"מ ואורכן עולה ב-10 ס"מ על היקף המתניים. בקצה אחד לגזור את הרצועות לזווית חדה, ולתפור את שתיהן יחד בתפרים חופפים. לשבץ ברצועות את דגמי הפרחים שנגזרו מן הלבד, או להדביק אותן אליהן. להשתיל את האכזם בתוך הרצועות.

עבודות נוי לשבת

דאולי עניבה יפה לאב או לאח?

עבודות נול ל שבת

417

(9) עניבת שבת.

הגיל: 12-15.

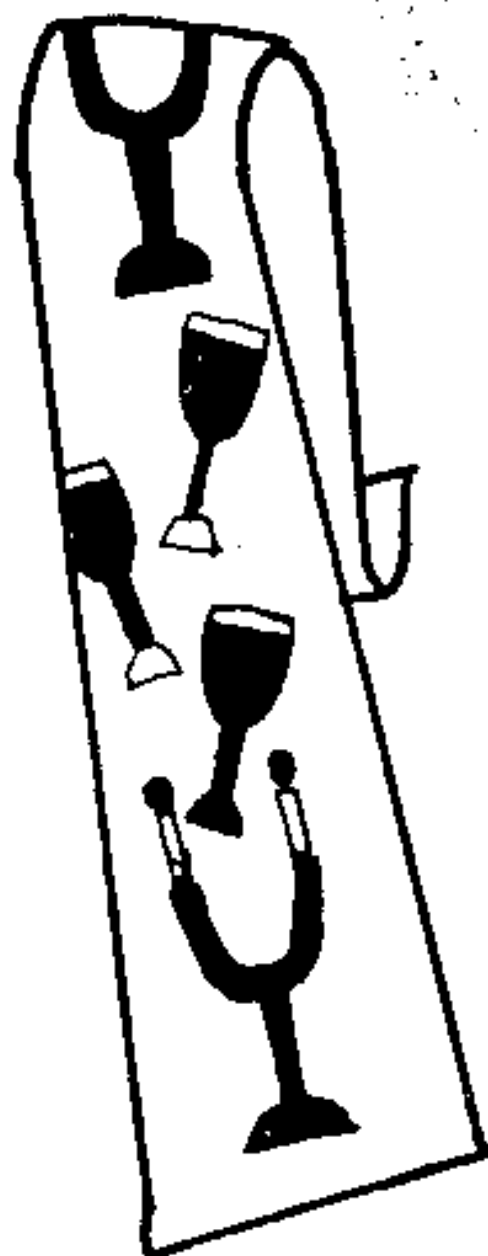
החומרים: צבעי טכסטיל, לוח בריסטול, מספריים, נייר סטנסיל, עניבה בצבע אחיד, מכחול טכסטיל או ספוג, מגהץ.

אפשר להכין לעניבה את ראשי התיבות של השם, או דגם כלשהו. לשרטט על נייר את הדגם שהוכן, ואחר כך להעתיקו על הנייר סטנסיל. לגזור את הדגם בעזרת אולר או במספרי צפורניים חדים. אם משתמשים בשני צבעים או יותר, יש צורך בנייר העתקה לכל אחד מן הצבעים. לפרוש את העניבה על פיסת קרטון ארוכה, ולהצמיד בסיכות את נייר ההעתקה אל העניבה. לטבול את הספוג או את מכחול הטכסטיל בצבע טכסטיל, ולגער מהם את מרבית הצבע. להבריש את הצבע אל תוך הדגם הגזור, ולנקות את המכחול בתמיסת חיטוי. להניח את העניבה בין שני גליונות נייר ולהעביר עליהם מגהץ חם.

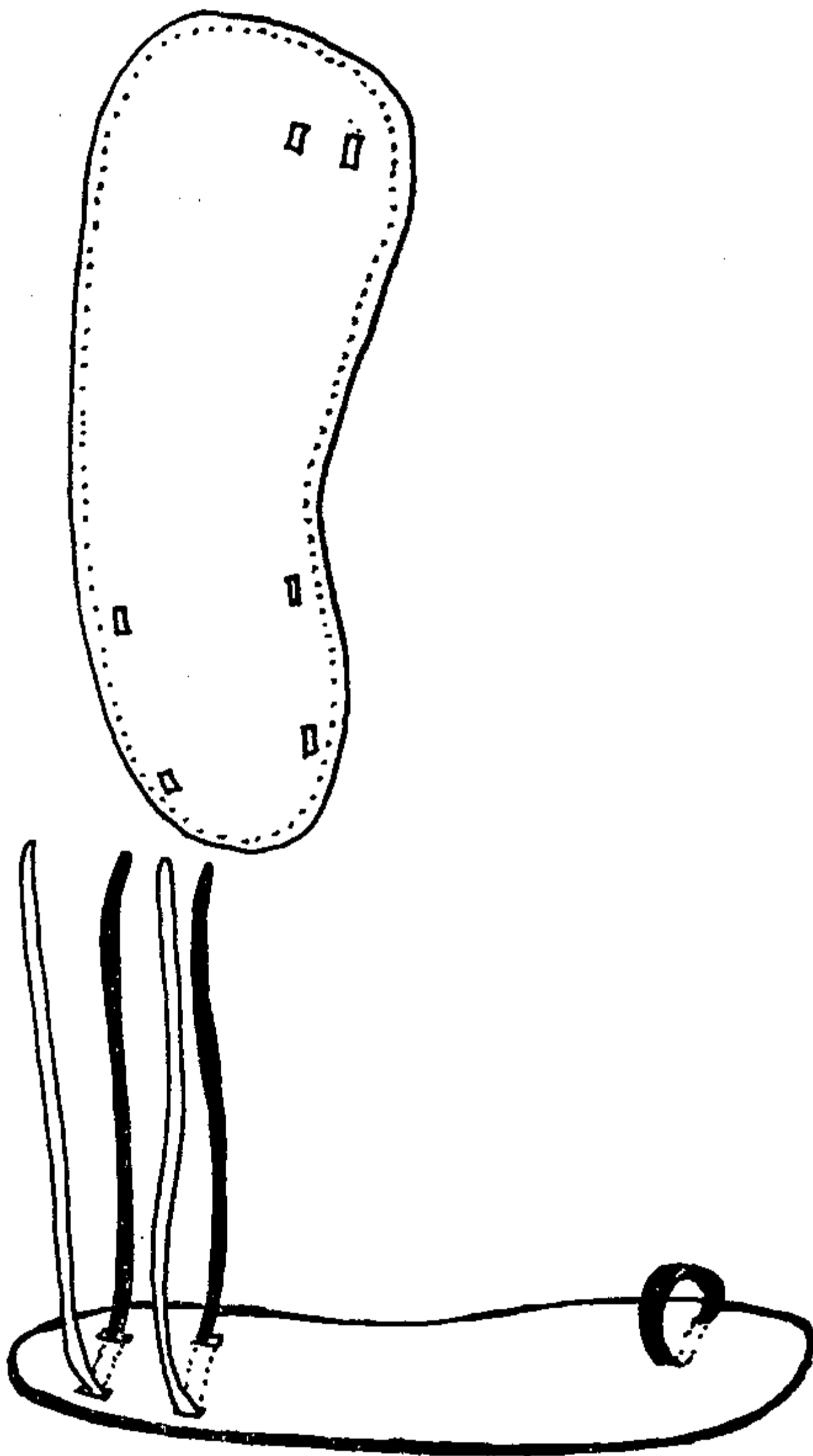
(10) עניבת תפורה לכבוד שבת.

הגיל: 12-15.

החומרים: אריג בעל צבע אחיד, דגמים גזורים על נושאי שבת (מעשה תשכוצת).

וְמָה דַעַתְכֶם עַל סַנְדְּלֵי שַׁבָּת?

(11) סנדלי נייר.

הגיל: 8-12.

החומרים: קרטון צבעוני עבה, עיפרון, מספריים, רפיה, סרט, מכשיר למהדקים.

להציב את כפות הרגליים על הקרטון העבה ולשרטט את היקפן בעיפרון. לגזור את סוליות הקרטון במרחק של כ-1.5 ס"מ מן המסומן, כלפי חוץ. לחתוך בתוך כל סוליה ארבעה חריצים לרצועות הקרטון, ושני חריצים לרצועת הבוהן. דרך חריצי הקרטון להשתיל סרט, שרוך עור או רצועת רפיה באורך של 125 ס"מ, ולהצמיד לולאה אל חריץ הבוהן.

(12) סנדלי לבד.

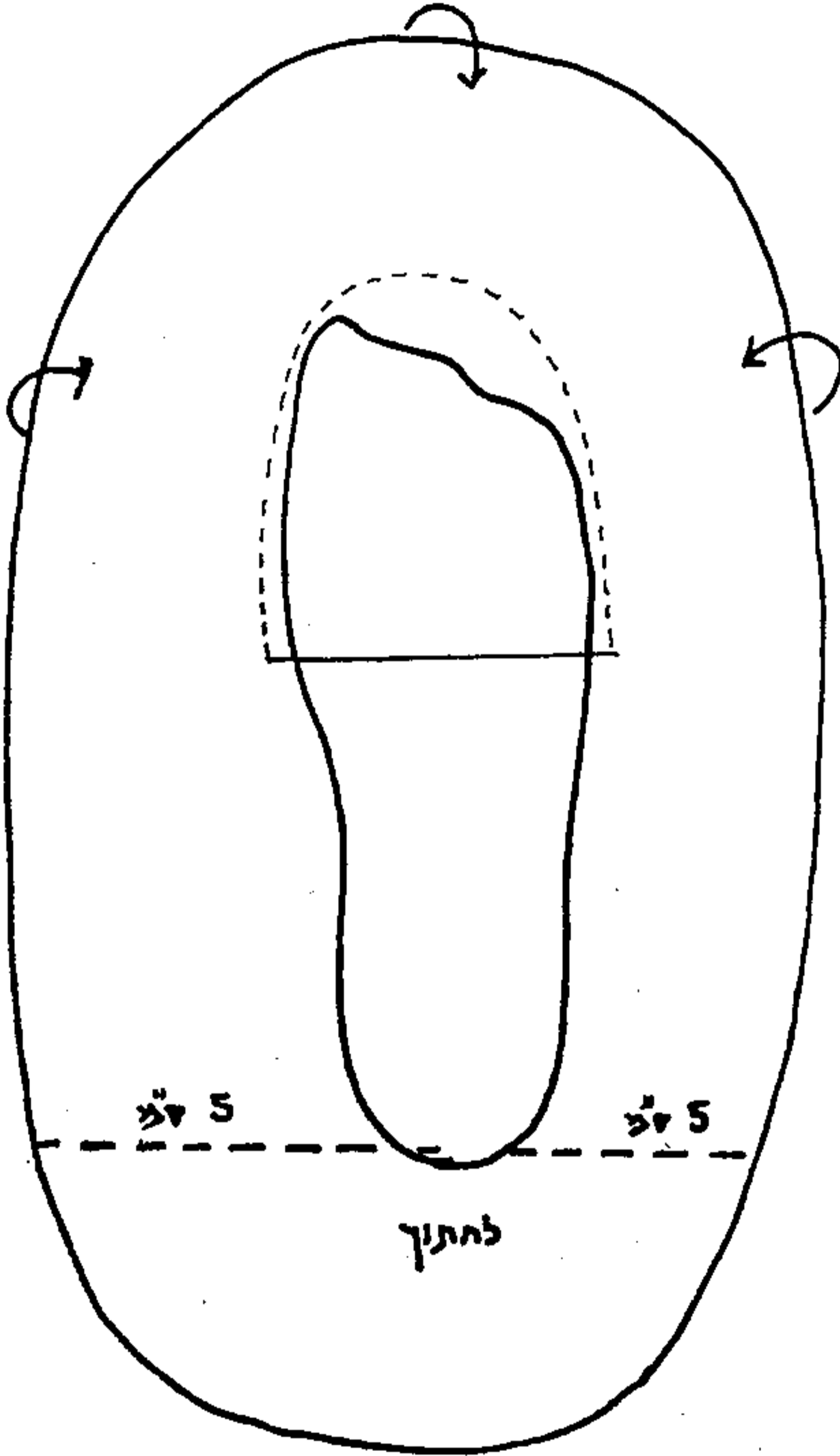
הגיל: 12-15.

החומרים: גליון נייר, עיפרון, מספריים, לבד, מחט גדולה וחוט צמר. להציב את כף הרגל על גבי גליון נייר ולסמן את היקפה בעיפרון במרחק של 5 ס"מ מכף הרגל עצמה. לגזור את הדגם על הקו המסומן, וכן לגזור את לשון הסנדל העליונה. לקפל ולתפור את דגם הסנדל ואחר כך למדוד אותו על הרגל. אם הוא מתאים יש להתיר את הדגם ולשרטט אותו על פיסת לבד בגוון כהה. לגזור את הדגם המשורטט בלבד ולתפור את חלקי הסנדל במחט גדולה וחוט צמר. דוגמאות בשני העמודים הבאים.

(13) תכשיטי קיראמיקה. תכשיטים לכבוד השבת בשיטת עשה-זאת-בעצמך.

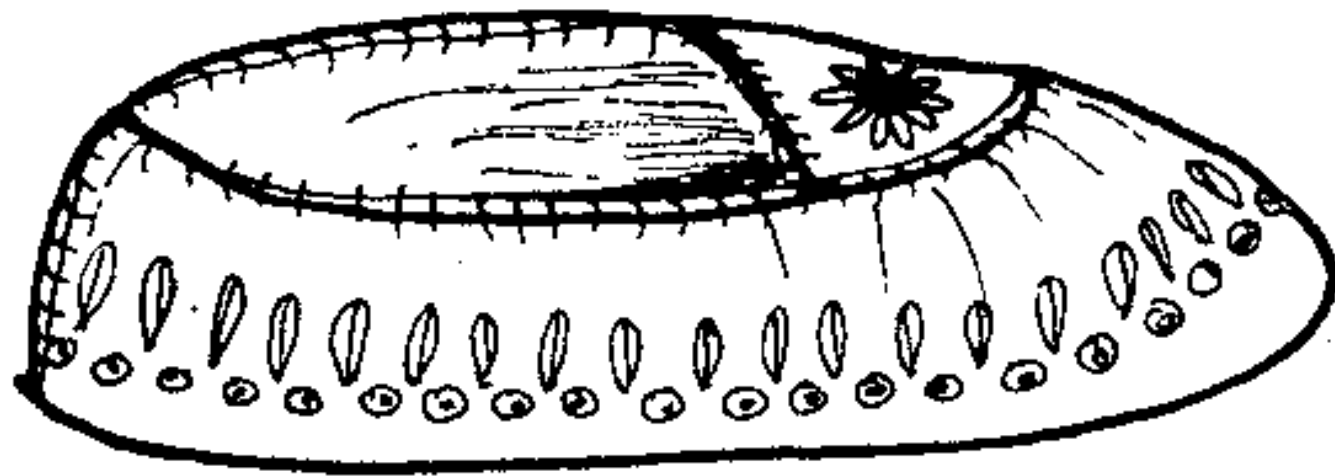
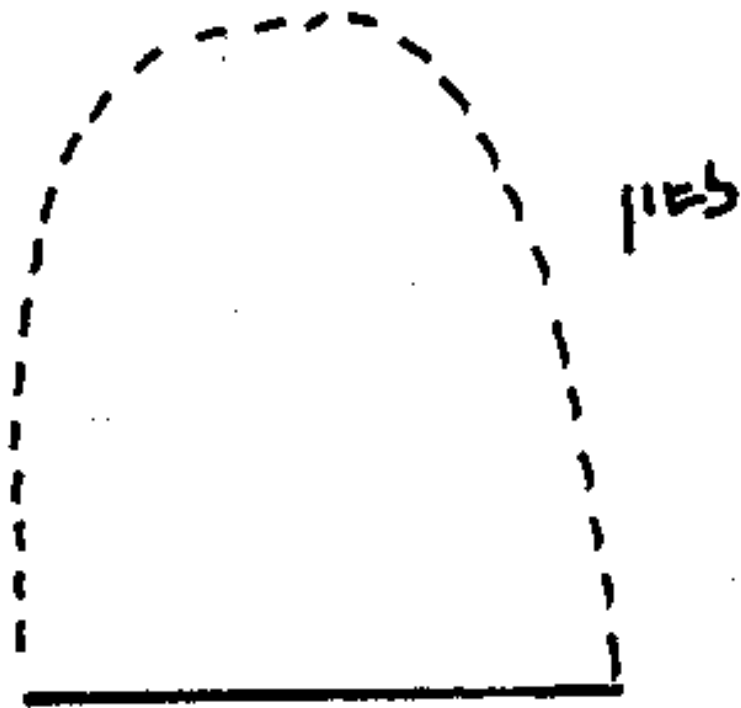
הגיל: 8-15.

מירשם: לחמם ולערבב כוס מלח וחצי כוס מים. להוסיף לתערובת: חצי כוס עמילן ורבע כוס מים קרים. להסיר את תמיסת המלח מעל התנור, לצקת לתוכה את העמילן ולערבב היטב-היטב. את החומר הזה ניתן לגולל בין שתי פיסות של נייר שעווה. את הצורות אפשר לצור בתוך העיסה בעזרת תבניות-חיתוך לעוגיות. להקפיד שהעיסה תישאר חלקה ומוצקת. חומר זה מתייבש בתהליך אטי עד מאד – 2-3 ימים נדרשים לייבושם של חפצים קטנים, ו-4-5 ימים לחפצים גדולים, אך לאחר שמסתיים תהליך ההתייבשות הריהם גשארים חזקים ומוצקים. בשלב זה ניתן לצבוע אותם במכחול רטוב היטב. לאחר שמתייבש הצבע על החפצים השונים יש להבריש אותם בלכה שקופה כדי לשוות להם מראה חלק ונוצץ. דוגמא בעמוד 422.

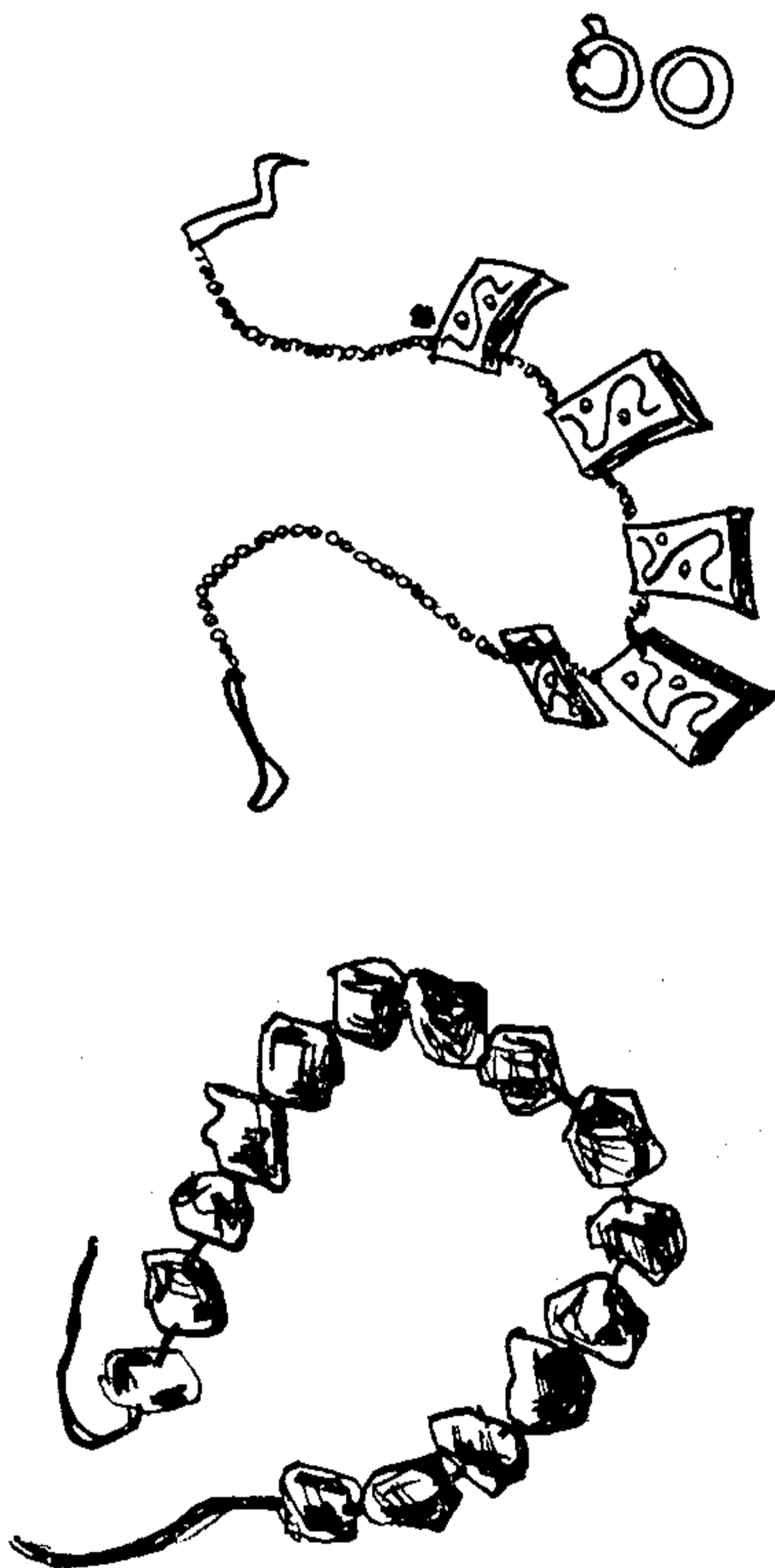

עבודת 11, 12

עבודות נוי לשבת

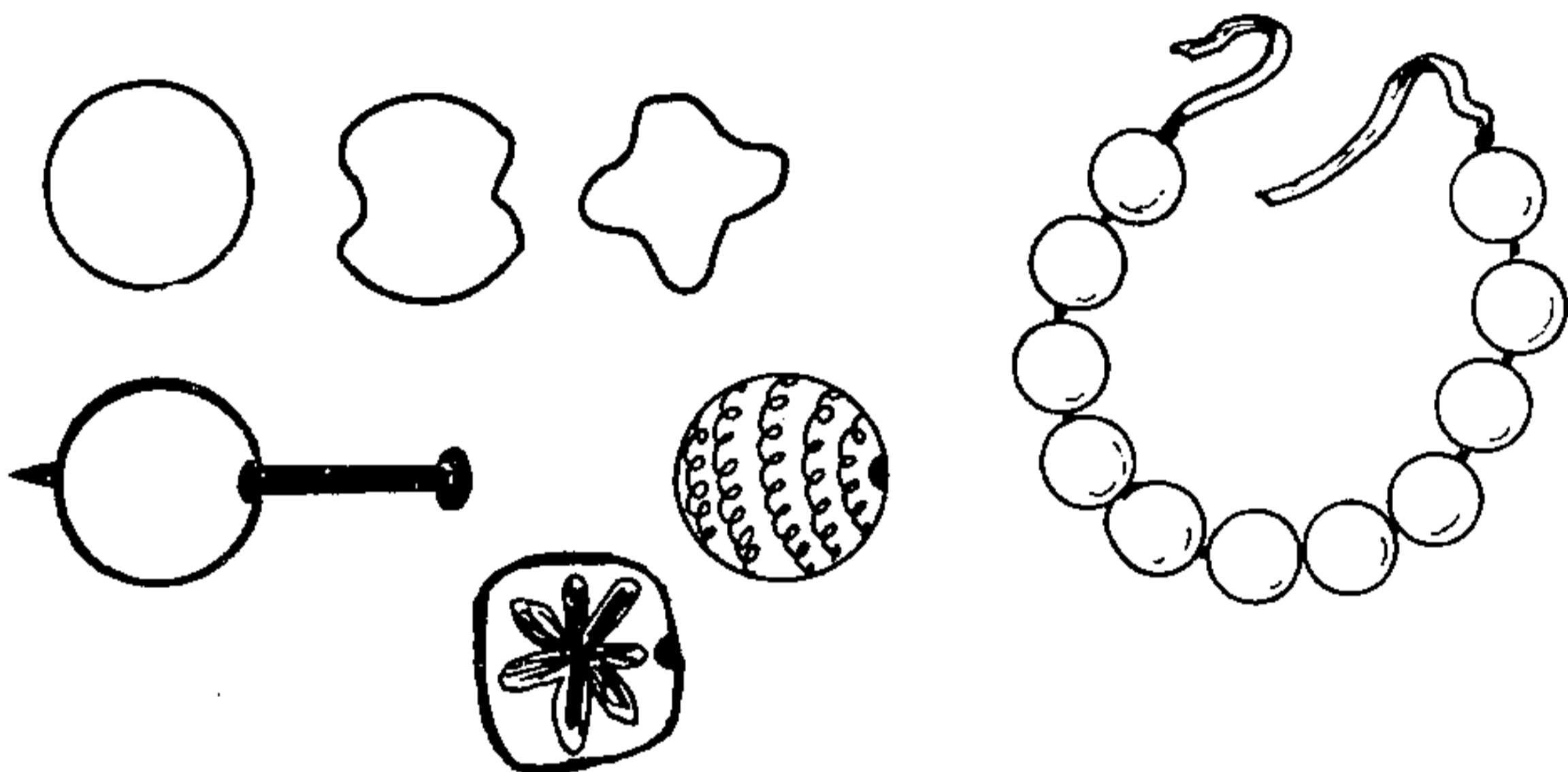
עבודות 11, 12

עבודה 13.

(14) חרוזים.

לגולל 25 כדורי חימר בין האצבעות בגודל של גולות, תוך הקפדה לשוות להם צורה עגלגלה ככל האפשר. ניתן גם למעוך אותם לצורות אחרות. דרך כל חרוז יש להבקיע חריר בעזרת מסמר, למטרת השחלה. את החרוזים יש לייבש, לצבוע ולצפות בציפוי מבריק. לאחר שהחרוזים הושחלו בחוט משיחה יש לקשור את הקצוות ולתפור בכל אחד משני הקצוות סרט צר באורך של 20 ס"מ. את החרוזים אפשר גם להכין בצורת ריבועים או משולשים ולעטר אותם בדגמים.

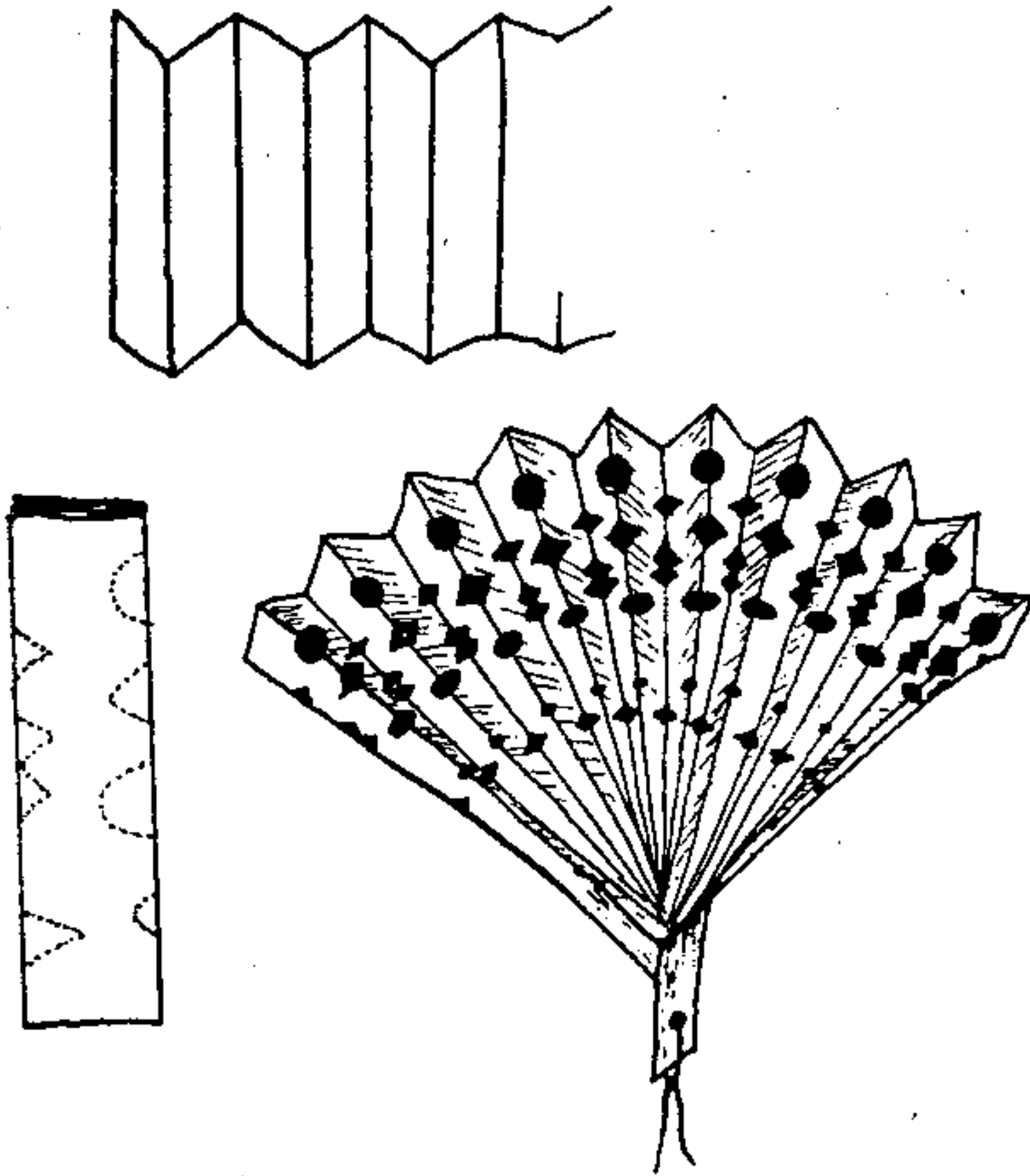

(15) מניפת נייר לשבת קיצית.

הגיל: 8-15.

החומרים: נייר יציב, מספריים, שרוך.

הנייר יכול להיות בגיוון עשיר ובכל גודל שהוא. לגזור מן הנייר ריבוע בגודל של 50×50 ס"מ. לצור בו קיפלי אקורדיון ולגזור את הקווים המנוקדים. לפרוש את הנייר למניפה ובתחתיתו להשתיל שרוך דרך הקפלים ולקשור יחד.

(16) טפייטי קישוטי קיר לשבת.

נושאים מוצעים (תפירה על בד; הדבקה).

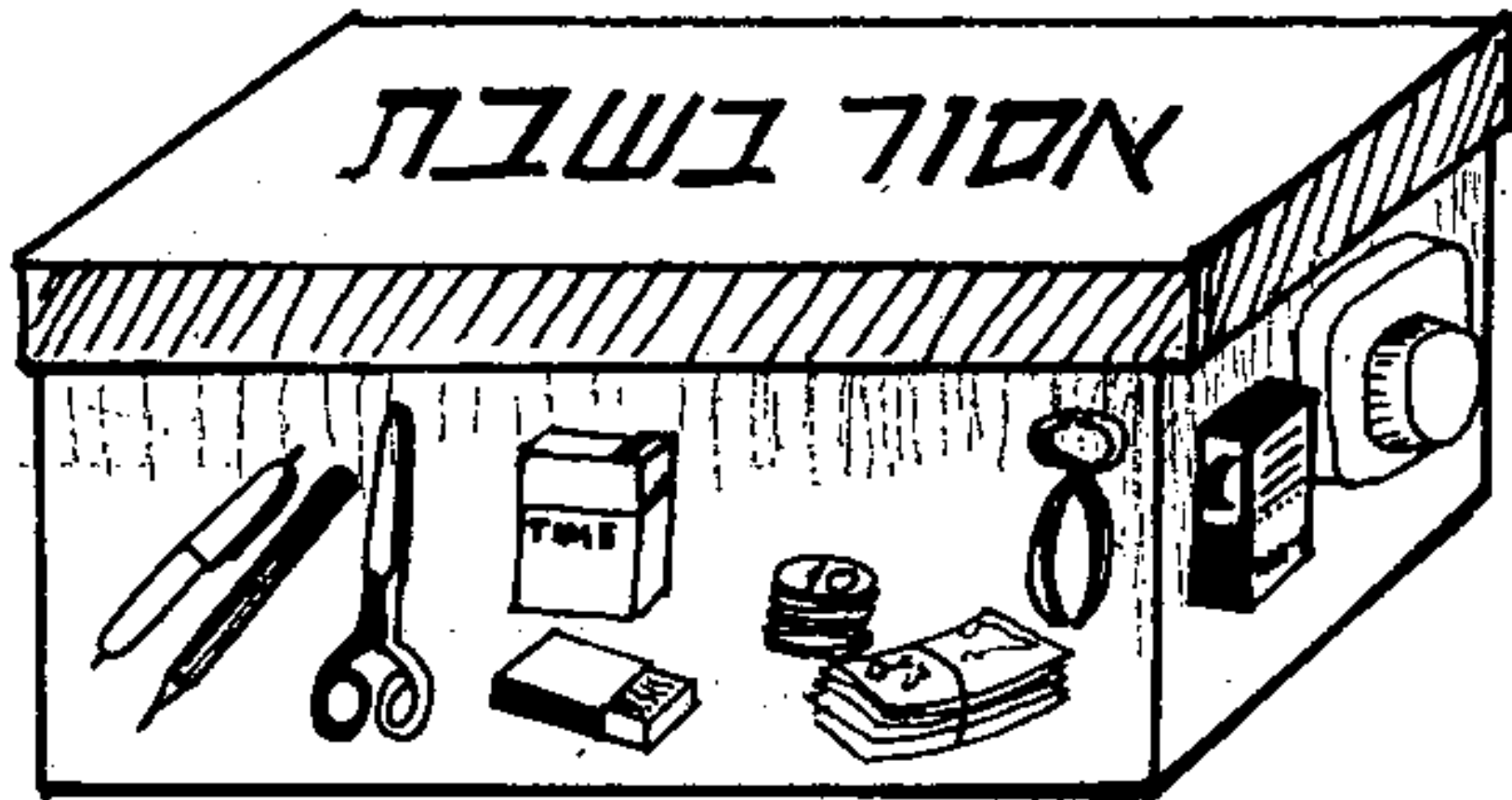
1. נושא המבוסס על סיפור הבריאה, ובו תיאור של שבעת ימי השבוע. השבת תהיה במרכז התמונה ותהווה את המוקד העיקרי;
2. סמלי השבת סדורים סביב שולחן השבת;
3. טפייט ציור כלי-נגינה ופסוקים מספר תהילים;
4. ימי שבת מיוחדים – שבת תשובה, שבת הגדול;
5. עונג שבת.

(17) קופסת 'מוקצה'.

הגיל: 12–15.

החומרים: קופסת קרטון, תמונות של חפצי 'מוקצה', זיגוג תום, לכה, פיסת גזה.

להדביק את תמונות ה'מוקצה' על פני הקופסה. לאחר שהתמונות תתייבשנה יש להבריש עליהן בציפוי אימאיל; להחליק בעזרת פיסת גזה על פני הזיגוג ולמשוח את הקופסה בלכה למירוק אחרון.

שולחן השבת

עתה מגיעים אנו אל שולחן השבת על כל כבודתו הנאה. רק כאשר השולחן ערוך נראה הבית מוכן ומזומן לשבת.

(18) מפת נתזים.

הגיל: 6-8.

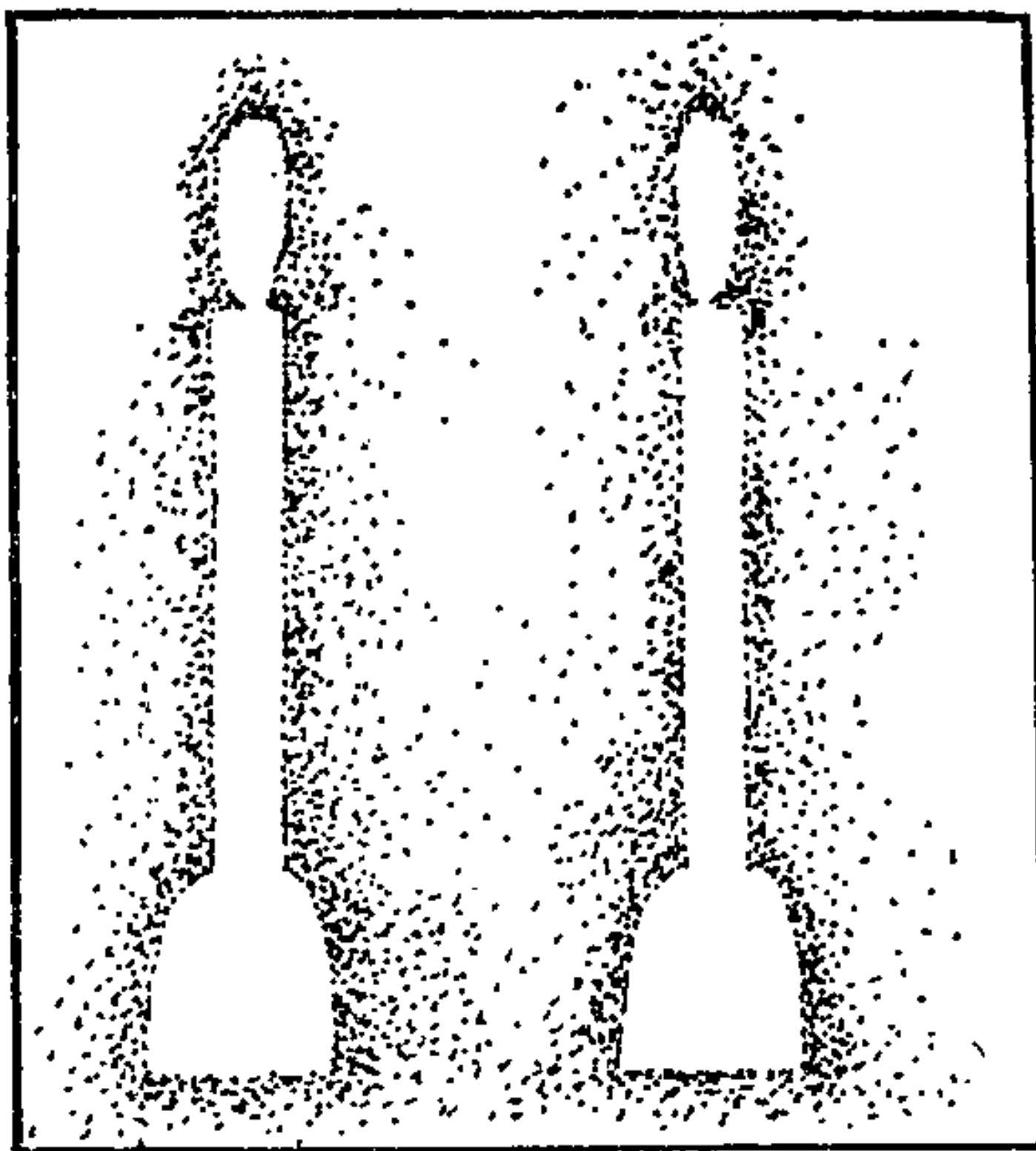
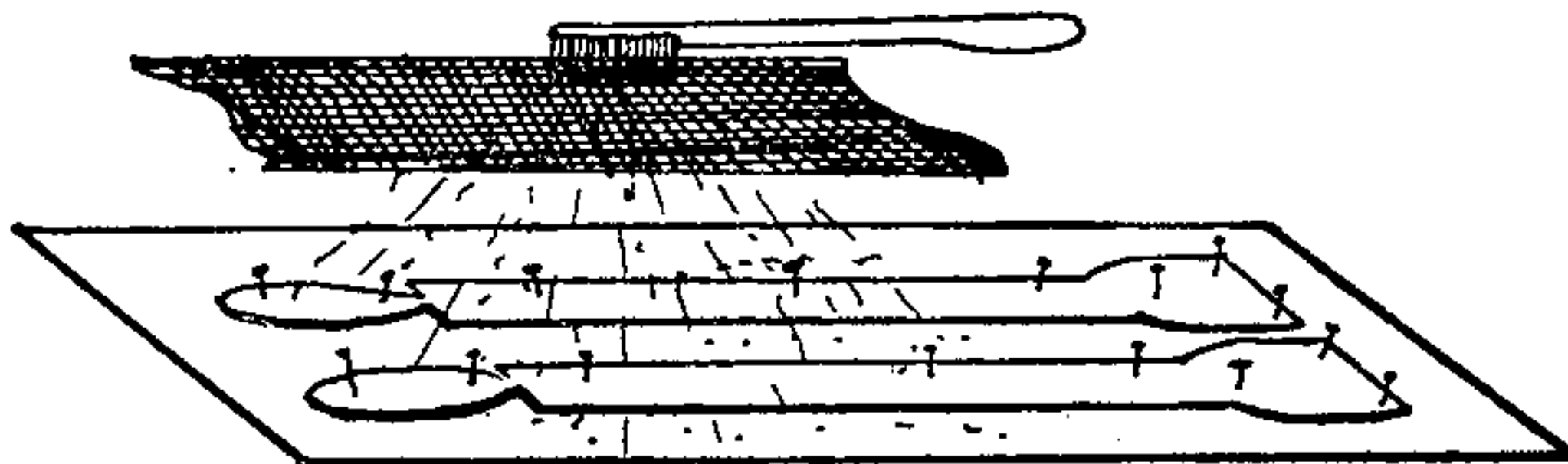
החומרים: דיו או צבעי טכסטיל, נייר, סיכות, מספריים, מברשת שיניים, רשת מתכת.

לגזור דגמי מנורה או נרות ולהצמיד בסיכות אל המפה. לטבול את מברשת השיניים בתוך הצבע ולשפשף את המברשת על פני רשת המתכת לאורך שולי הדגמים. לאחר שהצבע יתייבש יש להסיר את הניירות. בתוך נתזי הצבע יסתמנו מיתארי הדגמים שנבחרו. דוגמא בעמוד הבא.

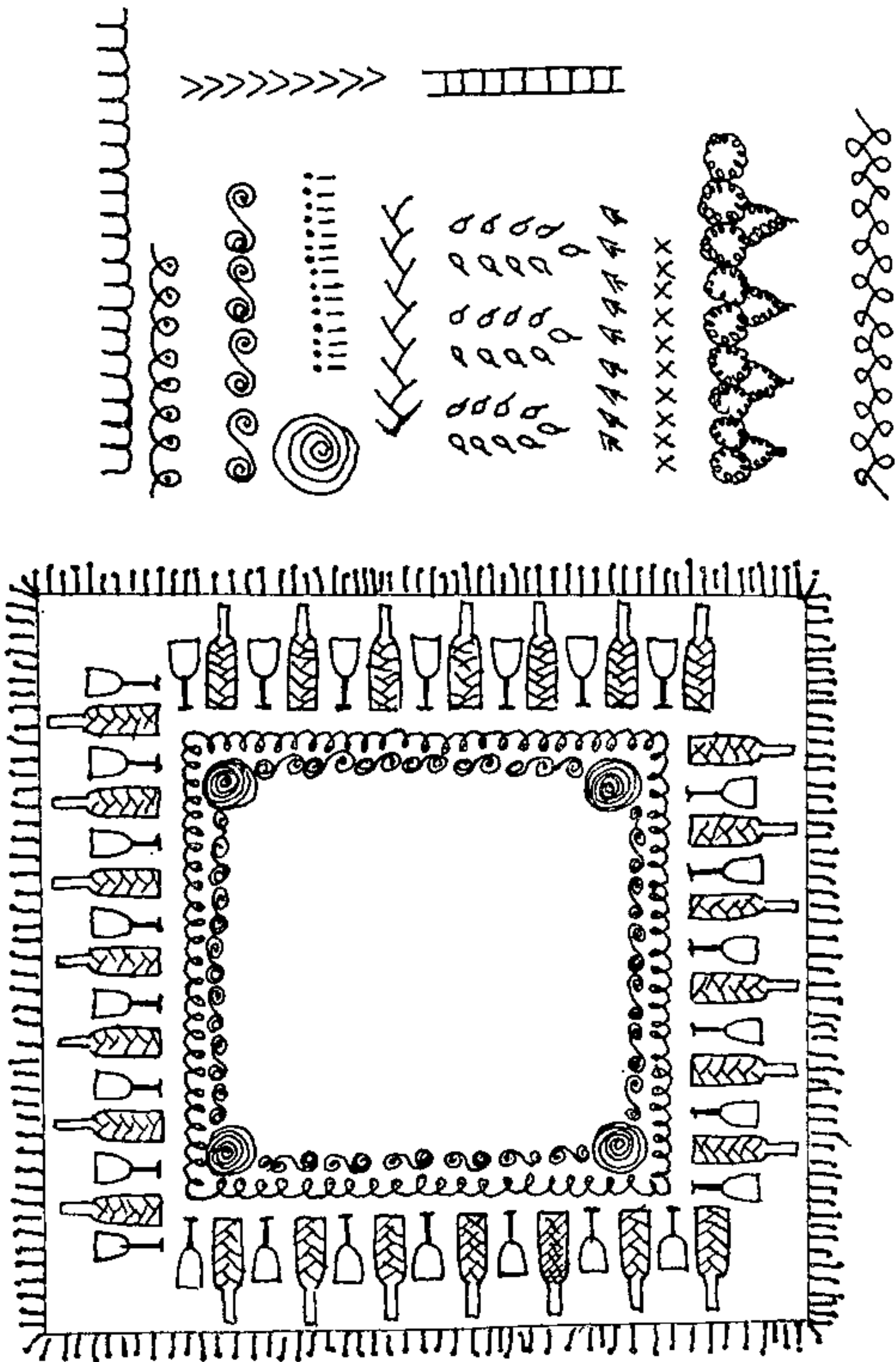
(19) מפה רקומה (כנות).

מפה כזאת אפשר לרקום ב-2-3 גוונים עם סמלי שבת וכן תפרים או דגמים מאומנות עדות-המזרח. זאת ניתן להשיג באמצעות חזרה על רעיונות ודגמים וסוגי תפרים, ובצירופי צבעים עם גיוון כחול, כגון:

שושנה קונוטופסקי

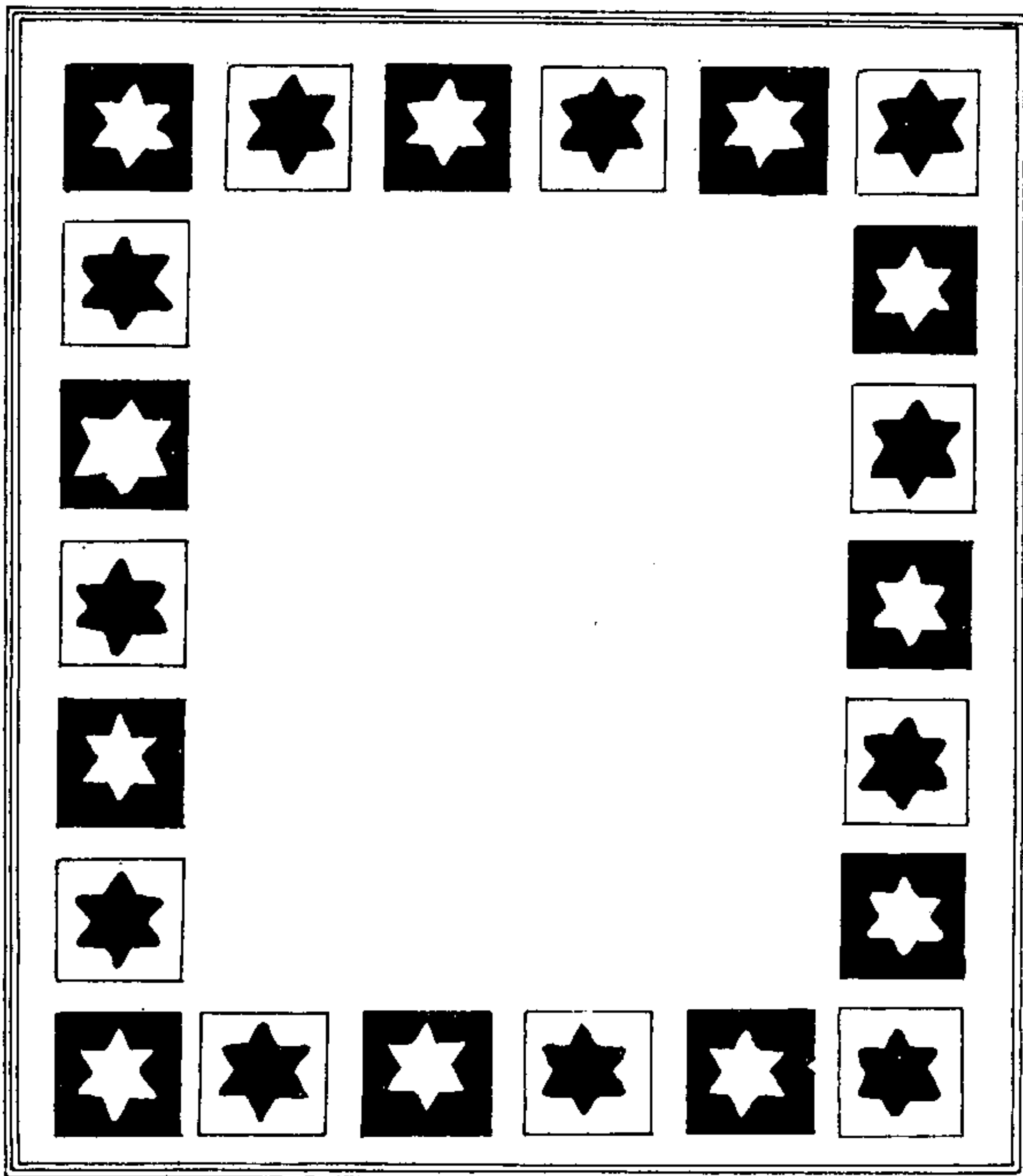

עבודה 18

- 1) ארגמן, תכלת, כחול כהה.
- 2) כחול כהה, תכלת, כתום.
- 3) ירקרק-כתום, כתום בהיר.
- 4) כתום, צהוב, לבן.

שושנה קונוטופסקי

(20) דגמי מפות מודפסים: (הדפסי לינוליאום)

הגיל: 12-15.

החומרים: 2 גוונים של דיו הדפסה, 2 גלילי-דפוס, מערוך, מפה לבנה, נייר קרטון, עיפרון, נייר דבק, מספריים לחיתוך לינוליאום.

תהליך העבודה: לצייר על נייר דגם כלשהו (נרות, מגורה, מגן-דוד, בקבוק יין, גביע יין וכד').

אם רוצים להדפיס פסוקים על המפה, יש לעשות זאת במהופך. כדי להכין את האותיות יש להניח מתחת לנייר גליון נייר פחם כשצדו המבריק כלפי מעלה. יש לעבור על הקווים בעיפרון, ועל גב הנייר יופיעו האותיות במהופך. עתה יש להצמיד את הנייר עם שרטוטי האותיות אל גלופת הלינוליאום, כשצדו המהופך כלפי מעלה וצדו המבריק (של נייר הפחם) כלפי מטה, ולהעתיק את הדגם אל הלינוליאום.

לגזור את האותיות בעזרת מספריים לחיתוך לינוליאום, להעתיק את הדגם לגלופה אחרת, ולגלף אותו. למחות את הגלופה בעזרת מוחק גירים – הגיר הלבן יבליט את הטעויות. להסיר את הגיר ולגולל את הגלופה על פני הדיו, להניח אותה על גבי המפה, וללחוץ עליה במערוך או על-ידי עמידה על-גבי הגלופה. אם רוצים בצבע שני, יש להשתמש בגלופה נוספת.

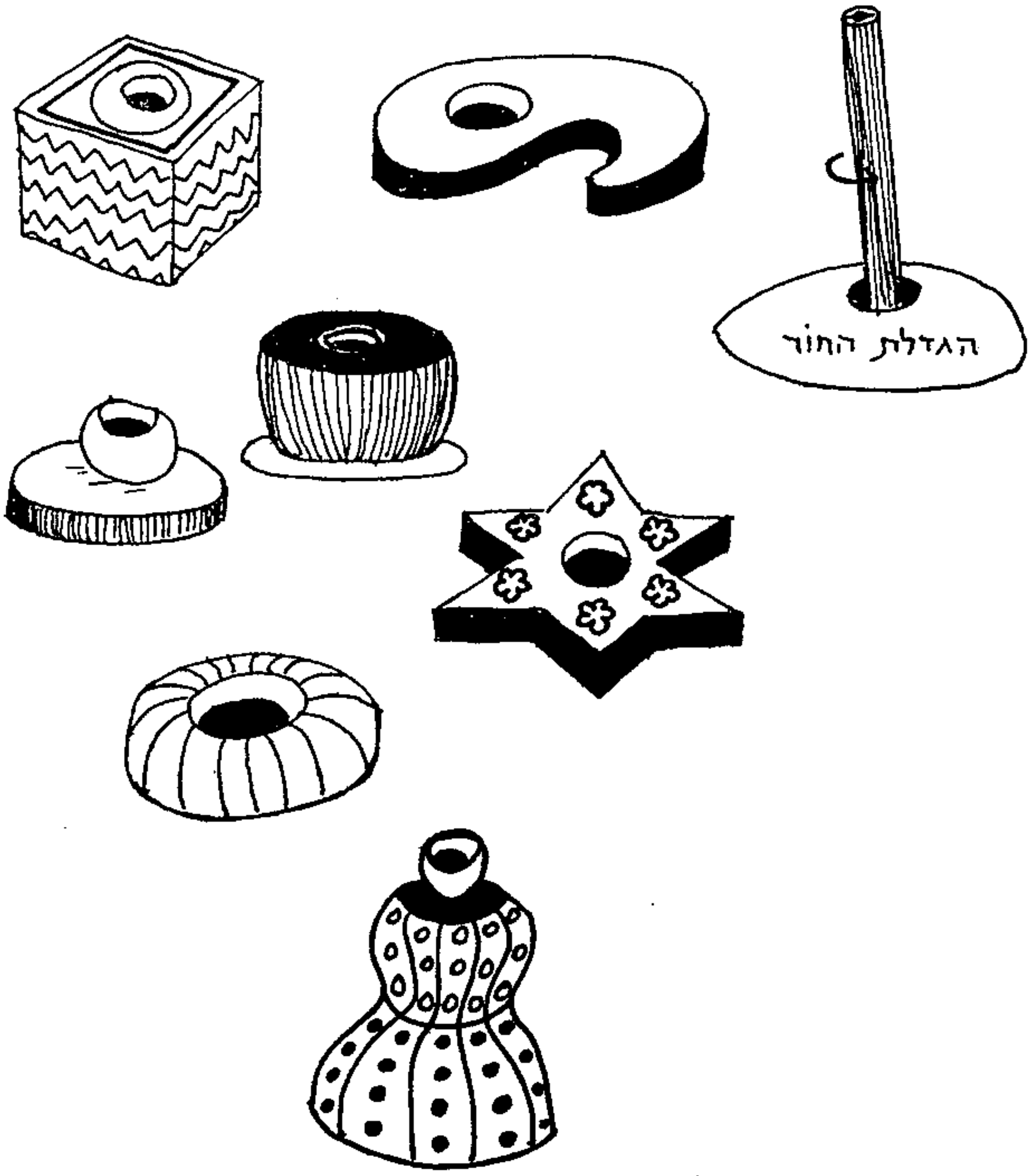
(21) כיסוי לחלות שבת, מרוקם בסגנון תימני.

הגיל: 12–15 (בנות).

החומרים: אריג סאטין או טרילין בגודל של 60×30 ס"מ, ודגמי פרחים גזורים. אפשר להתוות על כיסוי החלות כמה פסוקים המתאימים לשבת. הריקמה תכלול שניים-שלושה גוונים, בצירוף גוון זהוב. על הדגמים הועירים יש לחזור פעמים מספר, להגברת הרושם. הדג יכול לשמש מוטיב מרכזי אחד.

שושנה קונוטופסקי

(22) פ מ ו ט י ם . הילדים אוהבים להכין ולהשתמש בפמוטי חומר, המשתמרים זמן ממושך. הגיל: 8-15.

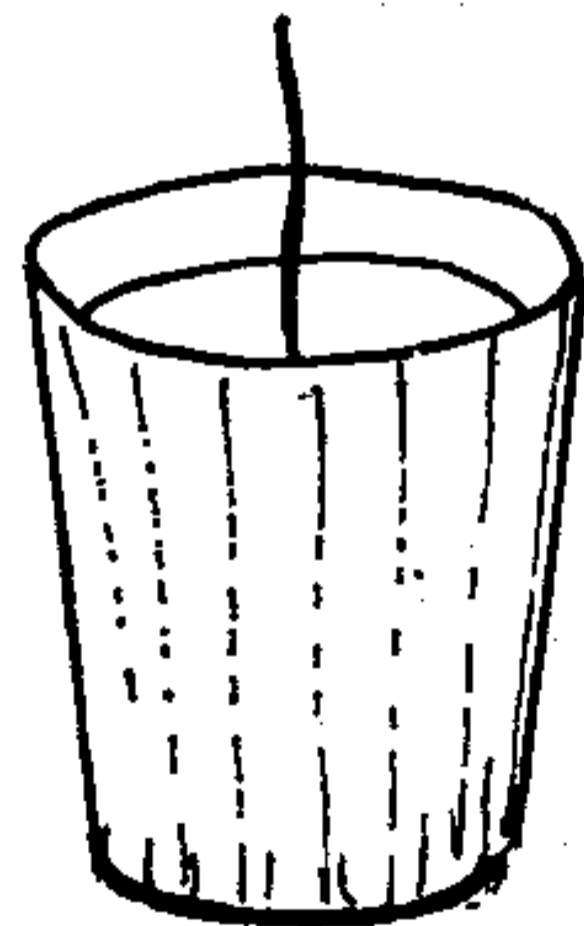
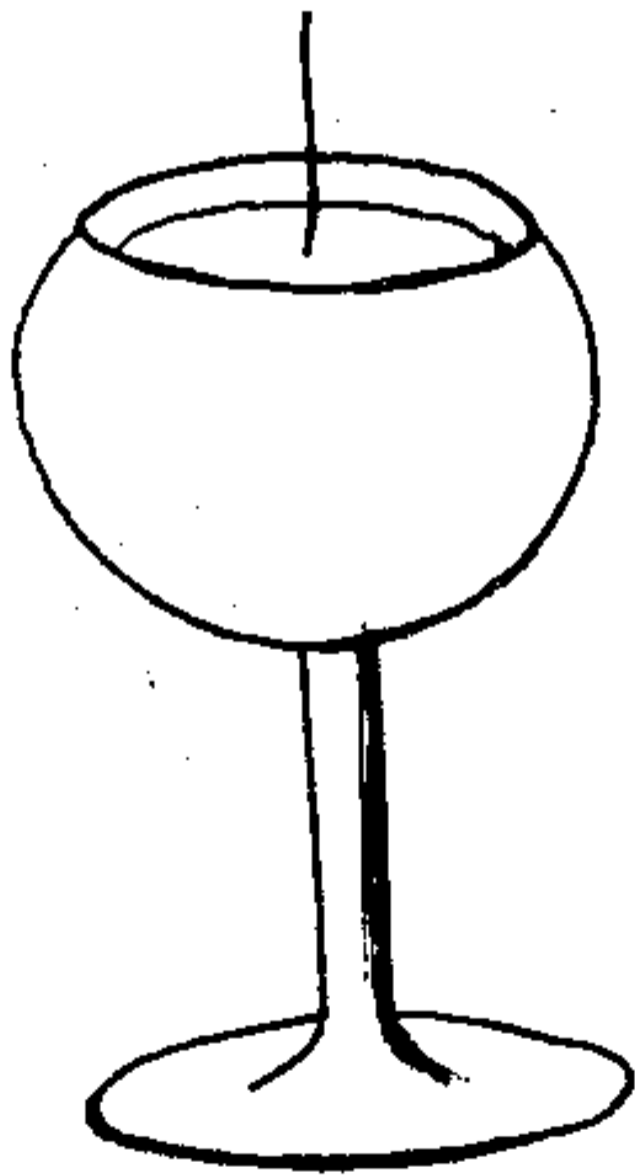
החומרים: חומר, גלופת עץ, עיפרון, מכחול, צבעים, ציפוי לכה או זיגוג. לגולל כדורית חומר על גבי גלופת עץ. לחלק את החומר לשניים, להדק

את שני גושי החימר בכף היד, ולעצב כל אחד מהם לצורה המבוקשת. בעזרת עיפרון אפשר לעשות בפמוטים את החורים לנרות. רצוי שהחורים יהיו גדולים מן הדרוש, כיון שהם נוטים להתכווץ תוך כדי תהליך הייבוש. לאחר שהחימר מתייבש מוטב להעביר עליו ספוג לח, לפני שמעטרים את החימר בצבעי גואש. לאחר שהצבעים מתייבשים יש לצפות את החימר בציפוי לכה, לשם הגנה. אם יושם החימר בתנור, כדאי לצפותו בזיגוג, ורק לאחר מכן לשרפו בתנור.

(23) נרות שבת.

הגיל: 6-15.

נרות השבת משרים אורח גיל ואורה בבית, והם הסמל המובהק בין סמלי השבת. שמא נרהיב עוז ליצור אותם במו ידינו? הבה ננסה!
 החומרים: תבנית כגון ספל נייר, או תבנית דומה, שעווה, שמן, פתילה, מלח, אבקת בורקס, עיפרון, סכין חדה.
 תהליך העבודה: למרוח את התבנית בשמן או בשומן צמחים. בחלקו העליון של דוד-הימום כפול יש להמס שעוות פראפין, או קצוות שבורים של נרות לבנים, או צבעי שעווה לבנים. את הפתילה אפשר לקנות או להכין בדרך הבאה: להשרות שרוך כותנה חזק בתמיסה המורכבת מ-2 כפות מלח, 4 כפות אבקת בורקס ו-2 כוסות מים, למשך שעתיים. לטבול את השרוך בתמיסת שעווה ולייבשו.

את הפתילה ניתן להשחיל אל תוך הנר בדרך הקלה דלהלן:
 לנקב חור בתחתיתה של כוס הנייר, לקשור קצה אחד של הפתילה ולהשחילה
 דרך החור. בעוד השעווה ניגרת אל תוך התבנית, יש לשמור שהפתילה תישאר
 יציבה וזקופה עד אשר תתחיל השעווה להתקשות. אפשר להכניס את התבנית
 למקרר או למדור ההקפאה במקרר עד שתתקשה השעווה כליל. כדי להוציא
 את הנר יש להעביר סכין חדה סביב, בין השעווה לשפת הכוס, או לקרוע
 את הכוס.

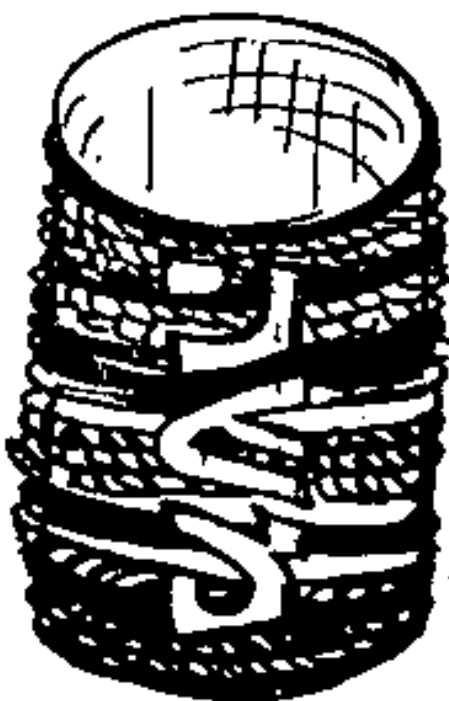
(24) נרות בכוסות.

אפשר לקנות כוסות זולות עם עיטורים נאים בכל חנות לכלי בית. כל אחת
 מבנות המשפחה תוכל להדליק נר משלה בתוך כוס, לאחר שאם המשפחה
 בירכה על הנרות. אפשר להשתמש גם בשעווה צבעונית. לאחר שהשעווה
 כמעט יבשה וקשה, תוחבים את הפתילה בתווך. להשלמת המראה אפשר
 לקשור סרט נאה לתחתית הכוס.

(25) גלילים למפיות – פסיפס נייר.

הגיל: 6-8.

טבעות או גלילים למפיות הם פריט שימושי ביותר על שולחן הסעודה.
 החומרים: שפופרת קרטון באורך של 7.5 ס"מ, נייר עיטורי חתוך לפיסות
 מרובעות קטנות, דבק פלאסטי, צבע לורד שחור.
 להכין דגם על אחד מנושאי השבת ולשרטט אותו בצבע לורד עבה. להדביק
 על הדגם פיסות פסיפס מצבע אחד, ועל שאר חלקי הגליל להדביק גזרי
 פסיפס בצבע שונה. בעזרת צבע הלורד השחור לצייר עיטורי סלילים או
 זיג-זג, כליטוש אחרון.

עבודות נוי לשבת

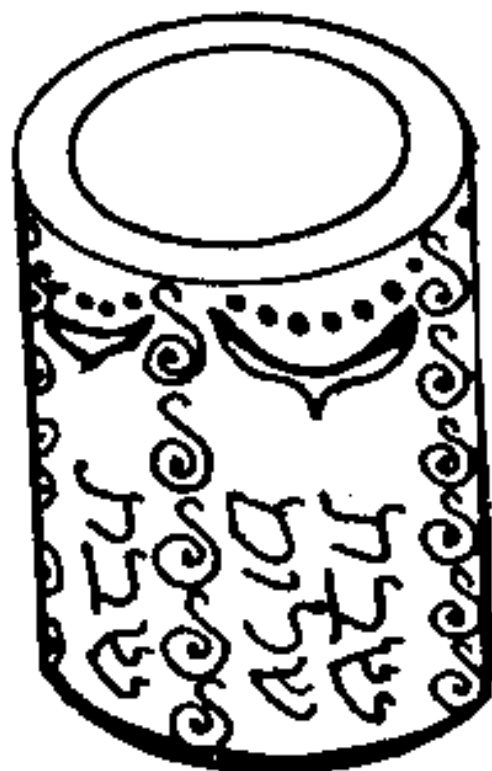
433

(26) גליל צמר למפיות - חוט צמר וגזרי לבד.
הגיל: 6-8.

החומרים: חוטי צמר צבעוניים, דבק פלאסטי, גזרי לבד בצבעים מנוגדים, שפופרת קרטון באורם של 7.5 ס"מ.
לגולל סביב שפופרת הקרטון חוט צמר בצבע אחד ולקשור אותו. לגזור מלבד את אותיות שמו של כל אחד מבני המשפחה ולהדביקן על רקע הצמר. אפשר לעטר בעיגולי לבד.

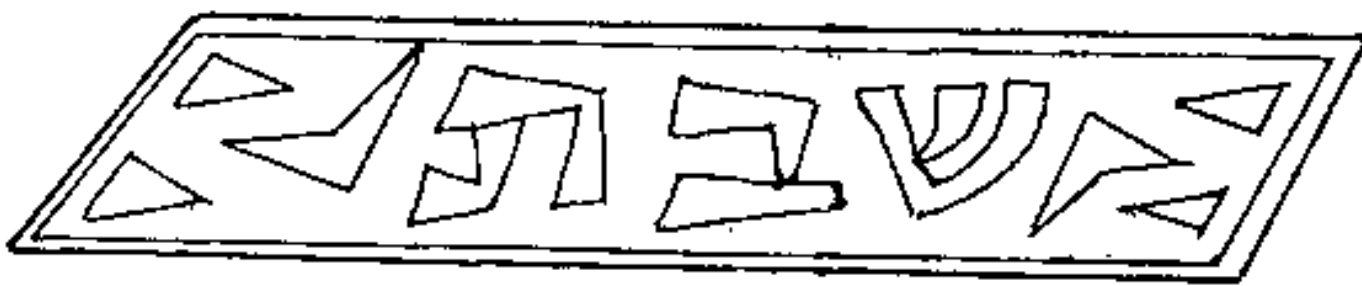
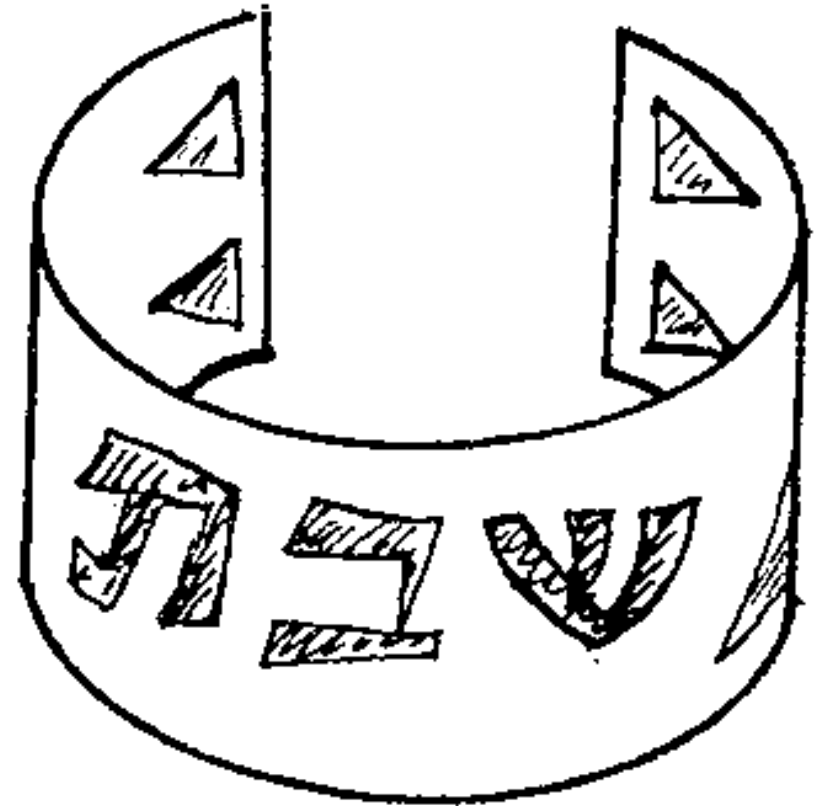
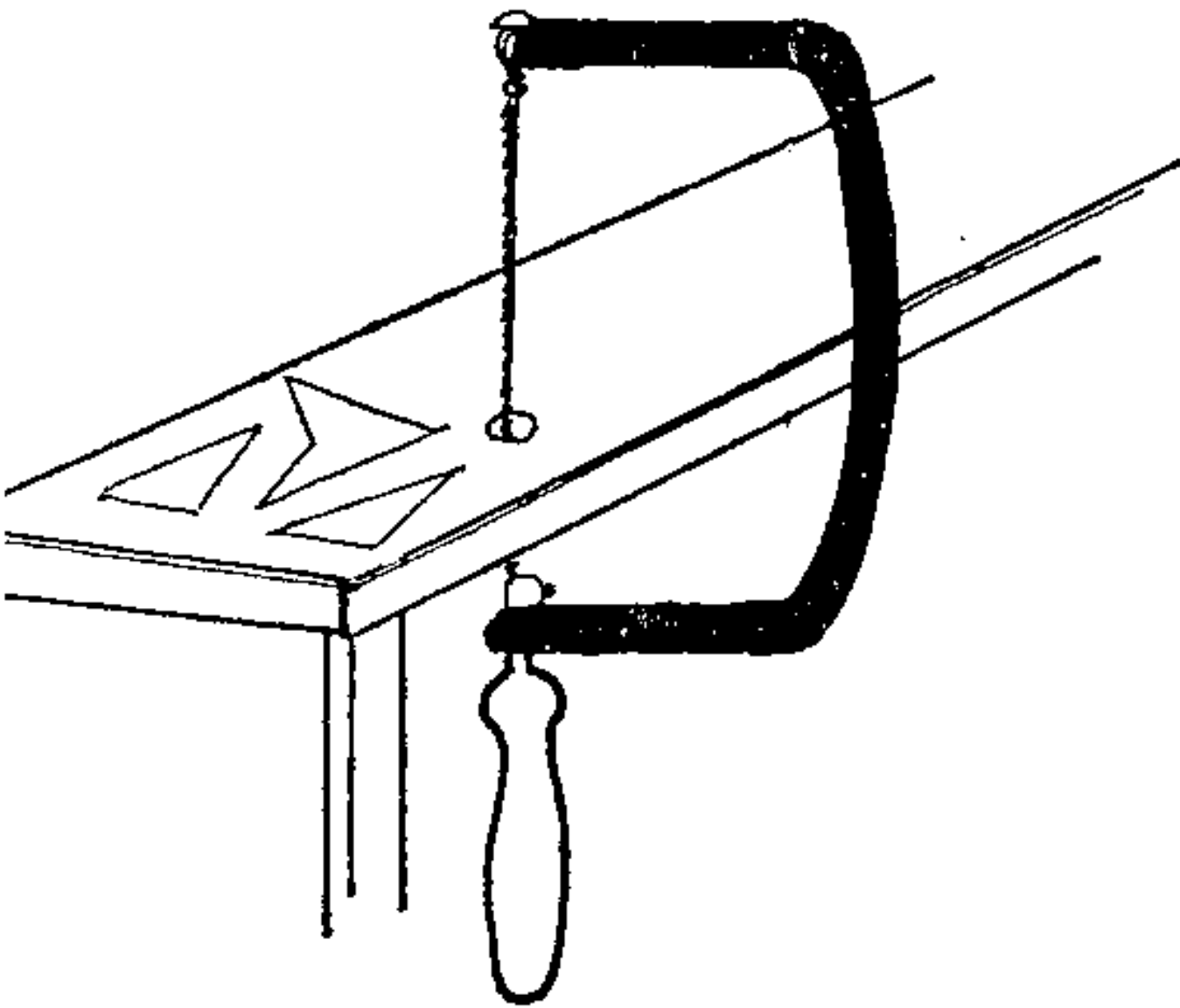
(27) גליל פלאסטי למפיות.
הגיל: 8-12.

החומרים: שפופרת מחומר פלאסטי, משור, נייר זכוכית, מלחציים, צבעים, מכחול.
להניח שפופרת פלאסטית ברוחב של 7.5 ס"מ בתוך מלחציים, ובמשור לחומר פלאסטי לנסר גליל באורך של 7.5 ס"מ. להחליק את הקצוות בנייר זכוכית עדין. לעטר בצבעי לכה, שמן או כסף, או בצבעי אמייל. להשלמת התמונה להוסיף דגמים בסיגנון מזרחי.

(28) צמיד מתכת למפיות.
הגיל: 12-15.

החומרים: צבת לצמידים, גלגל ליטוש, פצירה, משור-תכשיטים, פס מתכת לצמיד, עיפרון, נייר דבק, סכין חדה, מלחציים.
לשרטט על גבי נייר את הדגם שנבחר. להדביק את הנייר לפס נחושת, בדלי, או כסף. לקרצף בעזרת סכין חדה את הדגם דרך הנייר על גבי המתכת.

לנסר את הדגמים במקדח, ולשייף בפצירה את שפת המתכת. למרק את המתכת בפיסת אריג רך ולכופף אותה סביב צינור או בעזרת צבת-צמידים. להוסיף שכבת לכה שקופה כדי לשמור על הדבק.

(29) טבעת-מפיות תלויה.

לכל הגילים.

החומרים: שפופרות קרטון, מקלעת-סרט ברוחב של 2.5 ס"מ, דבק, חוט צמר.

לקצץ את השפופרות לטבעות ברוחב של 2.5 ס"מ. להדביק מקלעת סביב כל טבעת, ולחבר את כל הטבעות בחוט צמר. בראש המקלעת לקשור לולאת צמר גדולה, כדי לתלותה בה. דוגמה בעמוד הבא.

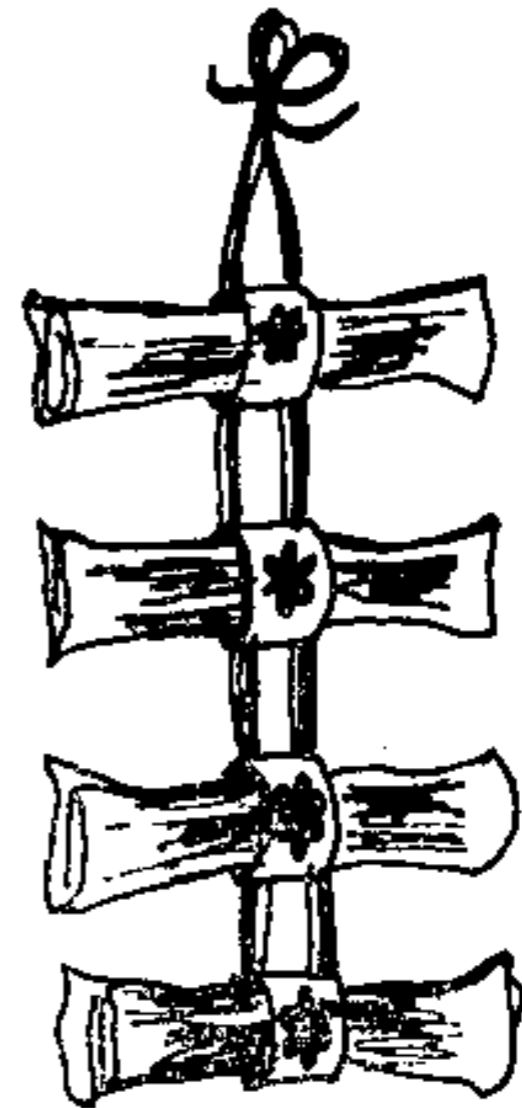
(30) בקבוקי יין.

הגיל: 6-8.

בכל הדורות נהגו לייצר בקבוקי יין מחימר, זכוכית או קיראמיקה.

עבודה 29.

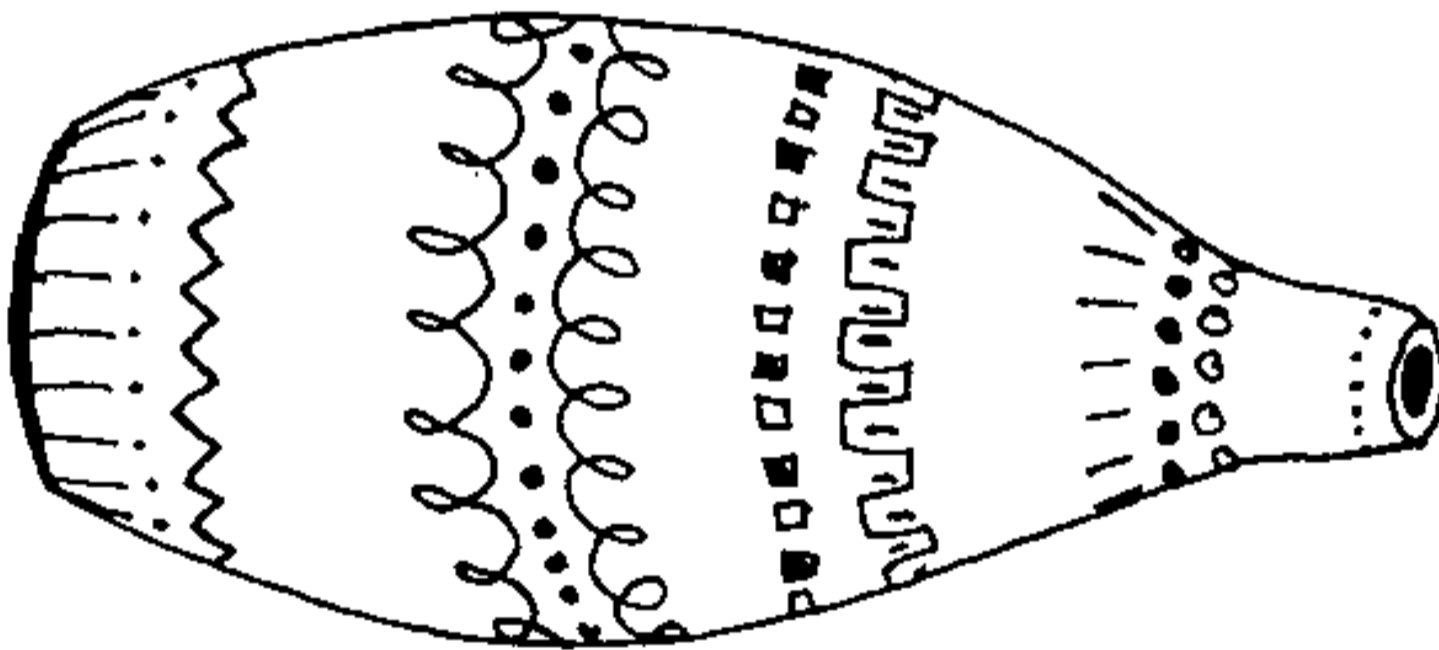
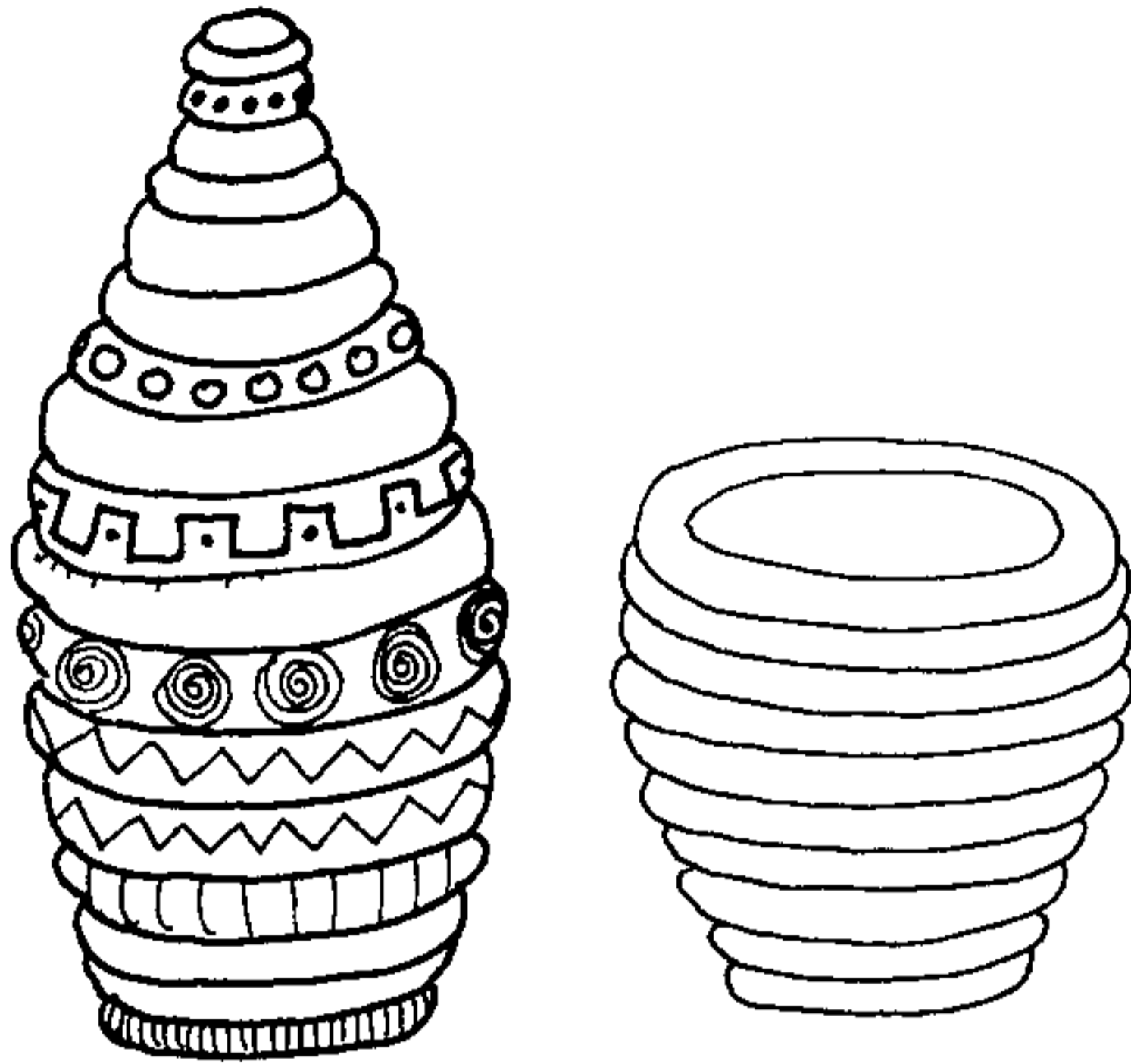

החומרים: בקבוק ריק של יין או חומץ, גזרי מדבקות בצורת ריבועים ועיגולים, לבד, דבק לבן. להדביק צורות נייר, לבד או בד אל הבקבוק, בדבק לבן. אפשר להדביק גם פסוקים לשבת.

(31) בקבוק יין מקיראמיקה.

הגיל: 8-15.

החומרים: חימר לשריפה, שעוונית, זיגוג בסיסי, זיגוג שקוף, תגור.

לשרטט את הדגם על גבי נייר. לגולל את החימר בגלילים על צדה המחוספס של השעוונית. את הגליל הראשון לערוך בצורת קופסה. להדק שלושה או ארבעה גלילים זה על גבי זה. להעתיק את התבנית המצוירת על הנייר ולייבש במשך כעשרים דקות. להוסיף עוד גלילים אחדים, שהיקפם הולך הלוך וצר כלפי מעלה, עד שתתקבל צורה של בקבוק יין. יש לשמור על לחות השעוונית בעזרת בד לח, ולהניח פיסת חומר פלאסטי על גבי השעוונית. בתום התהליך –

עבודות נוי לשבת

437

לייבש את החימר עד שיהא יבש כמו עור. להחליק על החימר בפסוג לת. לעטר את התכנית בזיגוג בסיסי, להכניס לתנור, להוסיף זיגוג שקוף ולהחזיר לתנור. אפשר גם לגלף עיטורים בתוך החימר.

(32) בקבוק פסיפס.

הגיל: 12-15.

החומרים: קוביות חרסינה, מספריים לחיתוך קוביות, מלט, דבק לחרסינה. לערוך את צירוף הצבעים ואת דגם הקוביות; להדביק במלט קוביות חרסינה או חלקי קיראמיקה אל הבקוק, ולגוון את המלט בצבעים.

(33) סכין לחלה.

הגיל: 8-10.

לשולחן השבת שייכת גם סכין לחלות.
 החומרים: סכין-לחם, צבעים, מכחול, סרט דביק.

המוציא לחם מן הארץ

נר דבק

לכסות את הלהב של סכין לחם בסרט דביק. לעטר את הסכין בצבעי לכה או שמן.

(34) ציפוי קיראמיקה לניצב סכין.

הגיל: 12-15.

החומרים: סכין, מלט לקוביות חרסינה, דבק לחרסינה, קוביות חרסינה, מספריים לחיתוך חרסינה.

לערוך תיכנון של קוביות הקיראמיקה על ניצב הסכין. לשרטט את האותיות הדרושות על קיראמיקה ולקצוץ אותן אחת לאחת, כולן באותו צבע. הרקע יהיה בצבע שונה.

עבודה 35.

עבודות נוני לשבת

(35) טס לחלות.

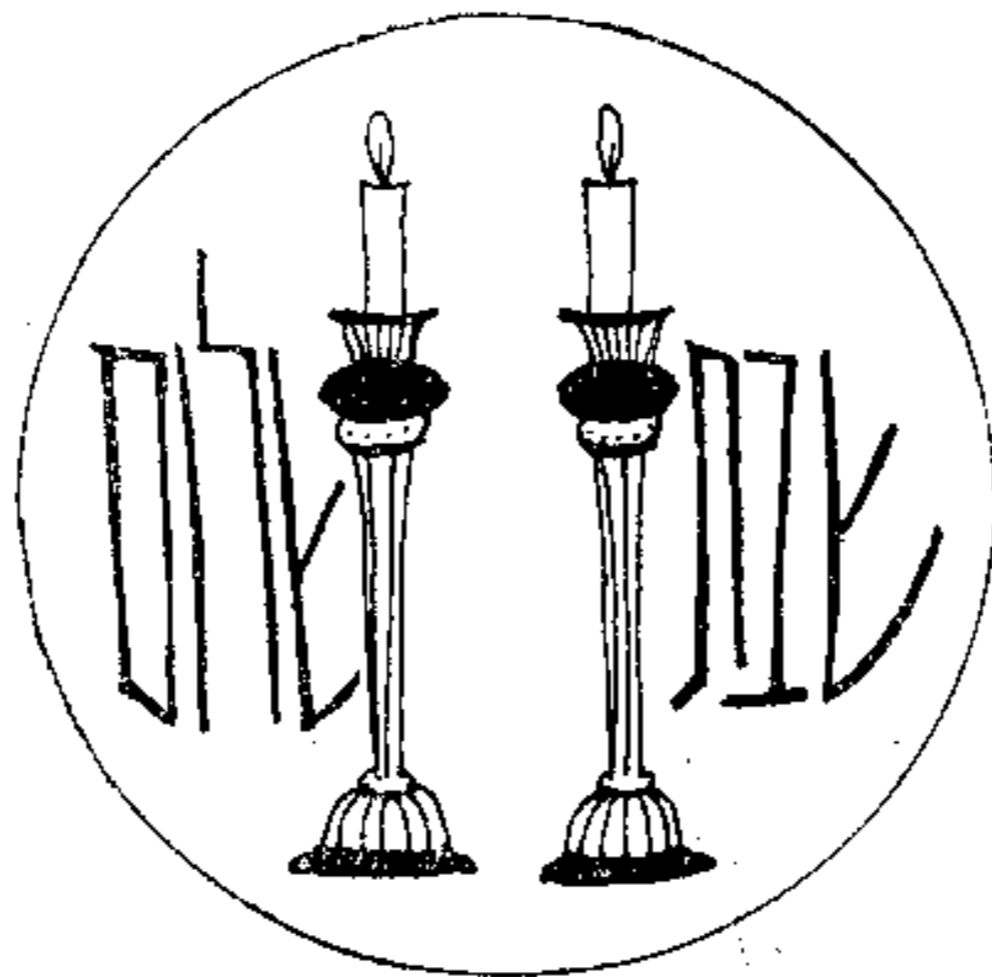
הגיל: 6-8.

החומרים: טס חרסינה, דבק לחרסינה, לכה, נייר צבעוני מבריק. לשרטט דגמי שבת על נייר מבריק ולגזור אותם. להדביק את גורי הדגמים על הטס. את שפת הטס לעטר בדגם שבלולי שחור. למרוח על הדגמים שכבת לכה שקופה.

(36) דגמי שבת בצבעים.

הגיל: 8-12.

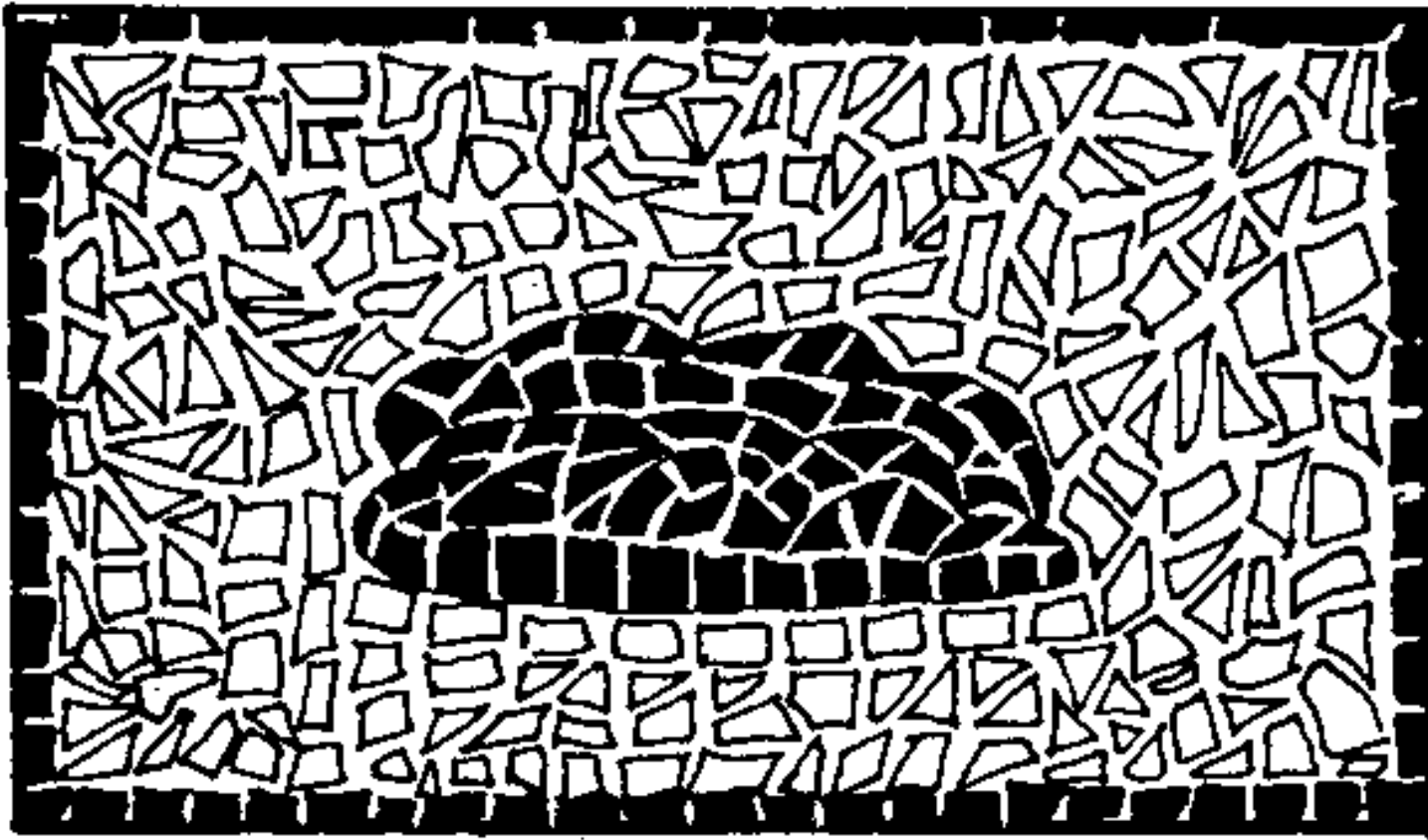
החומרים: צלחת פשוטה נקיה מעיטורים, צבעים, מכחול, לכה שקופה. להכין את דגמי העיטורים לטס, (חלות או נרות וכדו'), לעבור על השרטוטים בצבעי אמייל או לכה. לאחר שיתייבשו הצבעים לעבור עליהם בלכה שקופה.

(37) טס לחלות מרוצף קוביות חרסינה.

הגיל: 12-15.

החומרים: עץ לביד (דיקט) בממדי צלחת גדולה, דבק חרסינה, דבק, קוביות חרסינה, מספריים לחיתוך חרסינה. לשרטט דגם של חלות על עץ לביד, בצבעי שעווה. לרצף ולהדביק קוביות חרסינה על גבי הדגם, להקיף אותו בקוביות מצבע אחיד, לרקע, ולמלא בדבק חרסינה בין הקוביות. אפשר להעזר במספריים לחרסינה כדי להיטיב את הקוביות במקומן, אך הקוביות ברקע יכולות להישאר בלתי סדורות.

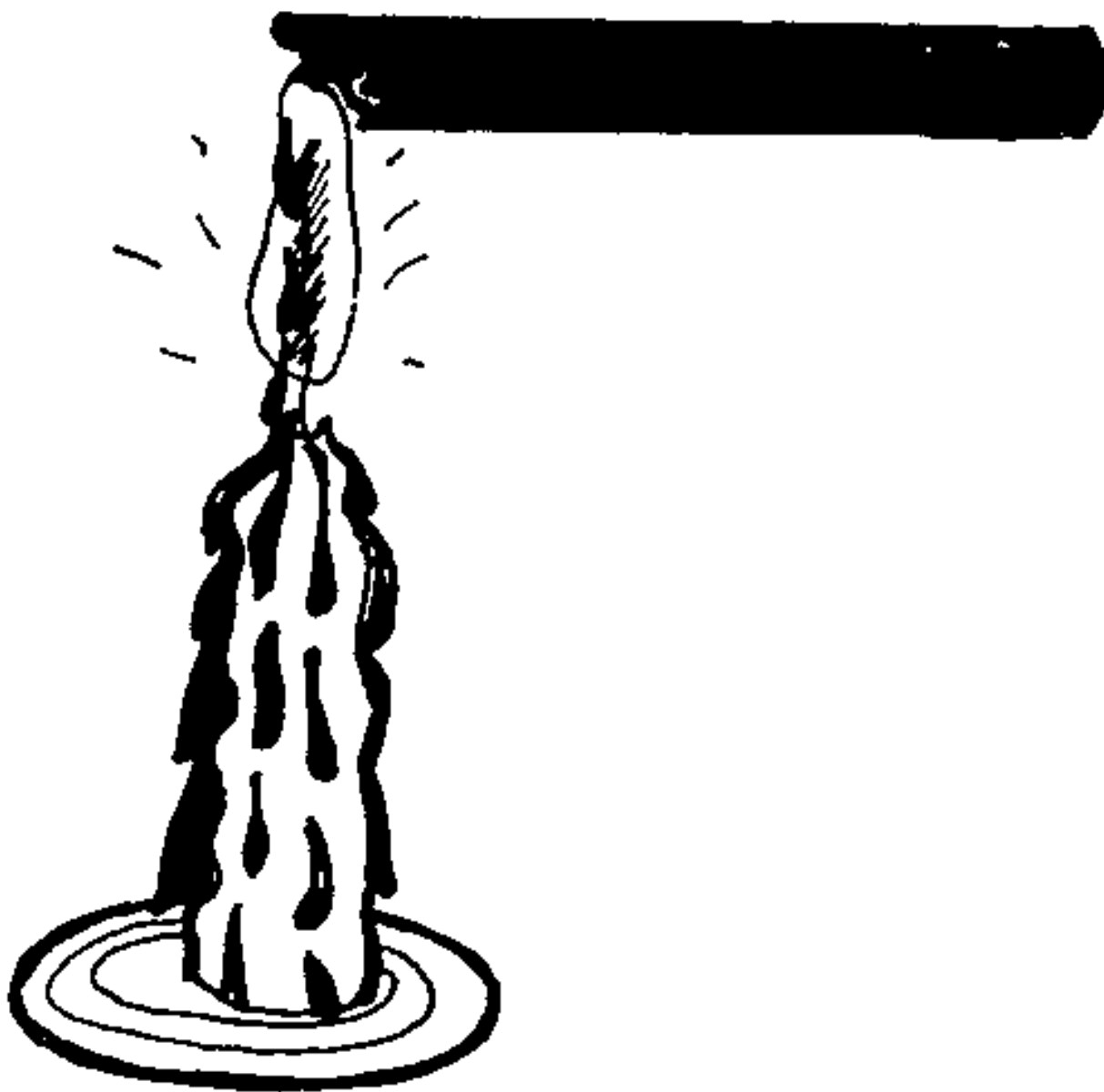
לאורך שפת הדיקט יש למרוח מלט ובו לקבוע את הקביות זו בצד זו, כמו במשחק הרכבה, ורק להותיר ביניהן ריווח של כ-1.5 מילימטר. לאחר מכן ימולאו רווחים אלה בדבק חרסינה. לרצף בקוביות את הטס כולו. את שרידי הדבק יש להסיר מעל הקוביות במטלית נקיה. אפשר לגוון את דבק החרסינה בצבעי גואש.

עִיטוּרֵי שׁוֹלְחָן.

בעזרת עיטורי שולחן אפשר לשוות לשולחן השבת מראה תגיגי יותר.

(38) נר נוטף.

הגיל: 6-12.

עבודות נוי לשבת

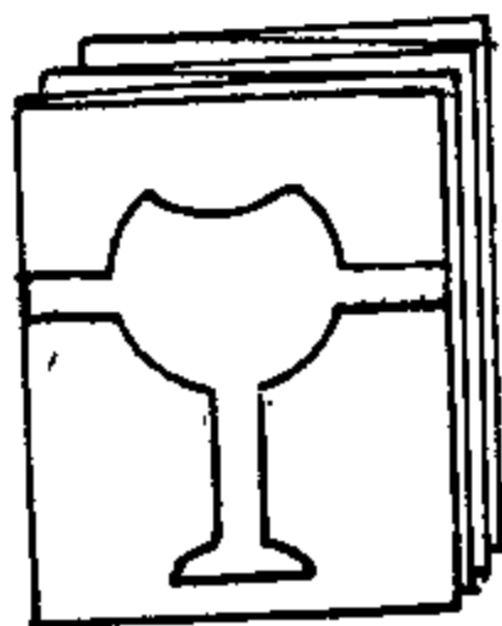
441

החומרים: נר, צבעי שעווה, קופסת שימורים, גפרורים.
להסיר את הנייר מעל צבעי השעווה. להמיס את תחתיתו של נר על גבי
מכסה של קופסת שימורים כדי לייצבו היטב. להדליק את הנר ולהמיס את
צבע השעווה מעל לשלהבת, עד אשר ירדו טיפות השעווה הנמסות וייצמדו
אל צדי הנר.

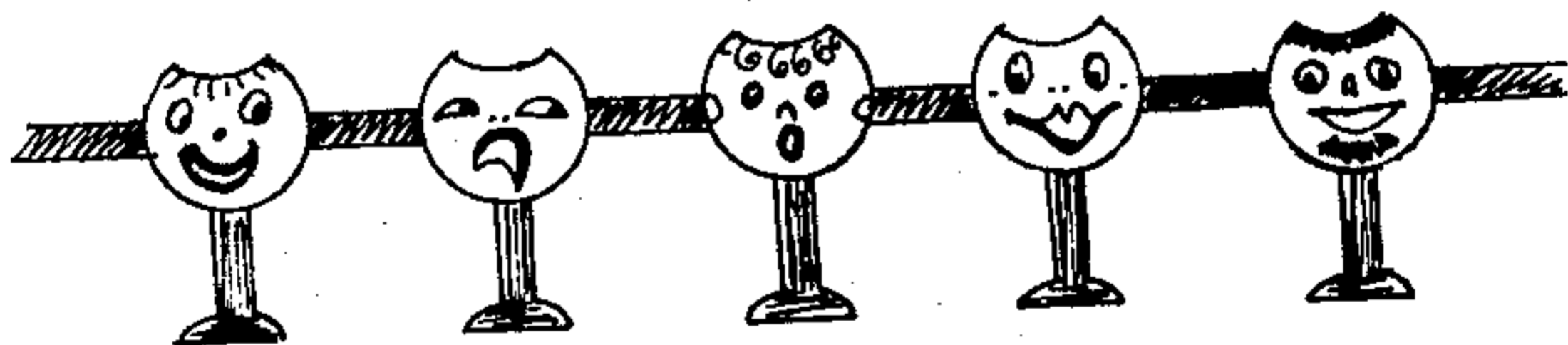
(39) כרטיסים מראי-מקום.

הגיל: 8-10.

החומרים: לוח בריסטול, צבעי שעווה, מספריים.

לקפל את לוח הבריסטול, לצייר עליו גביעי יין ולגזור. לעטר את הגביעים
בציורי פרצופים היתוליים, שמחים ועצובים.

(40) עטיפה לסידור - צבעי גואש.

הגיל: 5-7.

בהיותנו מסובים אל שולחן הסעודה, שרים אנו תפילות ושירי שבת מתוך
הסידור. נכין איפוא עטיפה לסידור.
החומרים: סיר, שמן, צבעי גואש, נייר חום, אותיות.
לערבב בתוך סיר צבעי גואש עם כמה טיפות שמן. להעביר את הנייר על
פני התערובת ולייבש אותו כשצדו הצבוע כלפי מעלה. להדביק את אותיות
המלה 'סידור'.

(41) נייר מעוך.

הגיל: 8-12.

החומרים: נייר חום, צבעים, מכחול, מִגָּהֵץ.
להרטיב גליון נייר. לבחור בצבע כלשהו, לצבוע בו את הנייר בעודנו לח, ולמעוך את הנייר. לאחר שיתייבש לפרוש את הנייר ולגהצו במגהץ חם. לצייר בתווך את אותיות המלה 'סידור'.

(42) נייר גיר.

הגיל: 8-12.

החומרים: תמיסת עמילן, נייר חום, מכחול, גיר, חוט ברזל או מסרק, לערבב את תמיסת העמילן עם אבקת גיר ולצבוע את הנייר. בעוד הנייר לח לשרטט עליו את הדגם שנבחר בעזרת חוט ברזל או מסרק. לאחר שיתייבש הנייר לעטרו בדגמים ופסוקים לשבת.

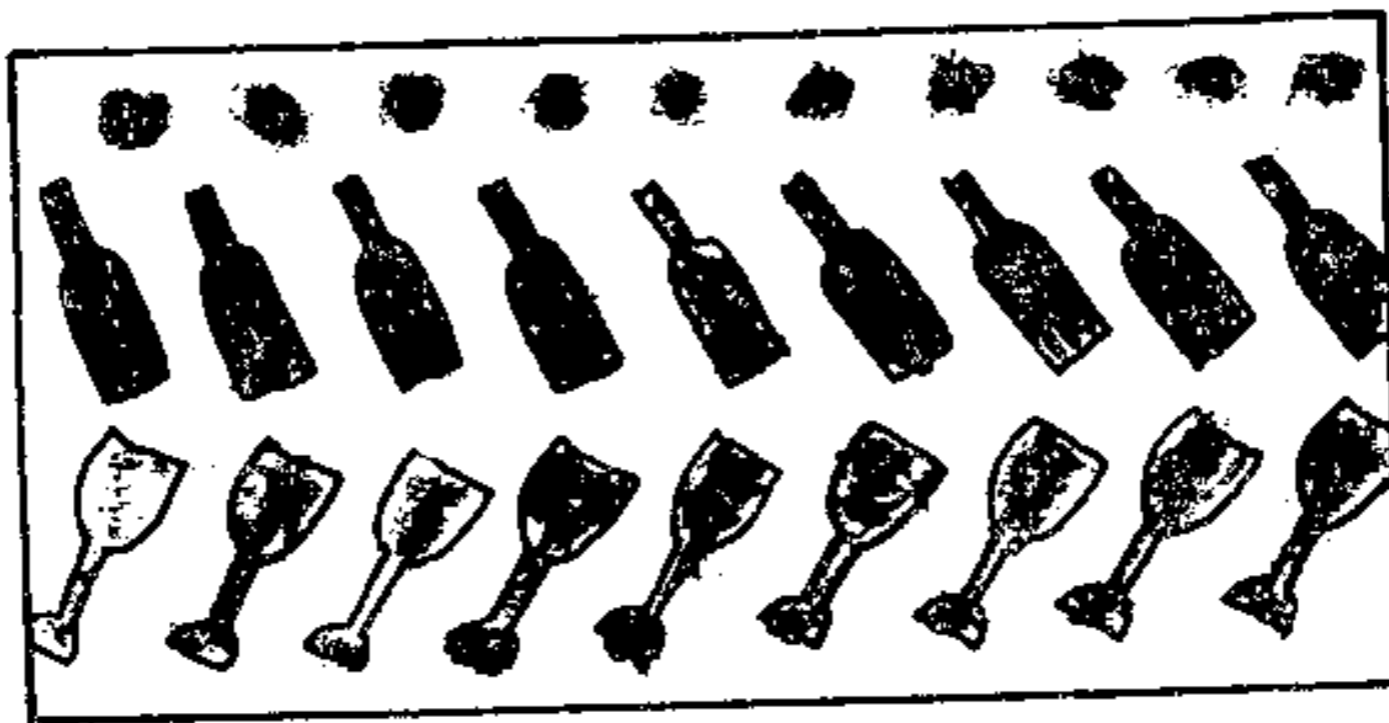

(43) עטיפות מודפסות.

הגיל: 12-15.

החומרים: תפוח אדמה חצוי, סכין, צבעים.

לחכנן על גבי נייר את הדגם שנבחר. בעזרת סכין או מכשיר אחר לחרות את הדגם על משטח התפוח האדמה החצוי (גביע יין, בקבוק, גר, מגורה וכוד). ללחוץ את תפוח האדמה אל כרית דיו או צבע, ולהטביע את הדגם על נייר, שורות-שורות.

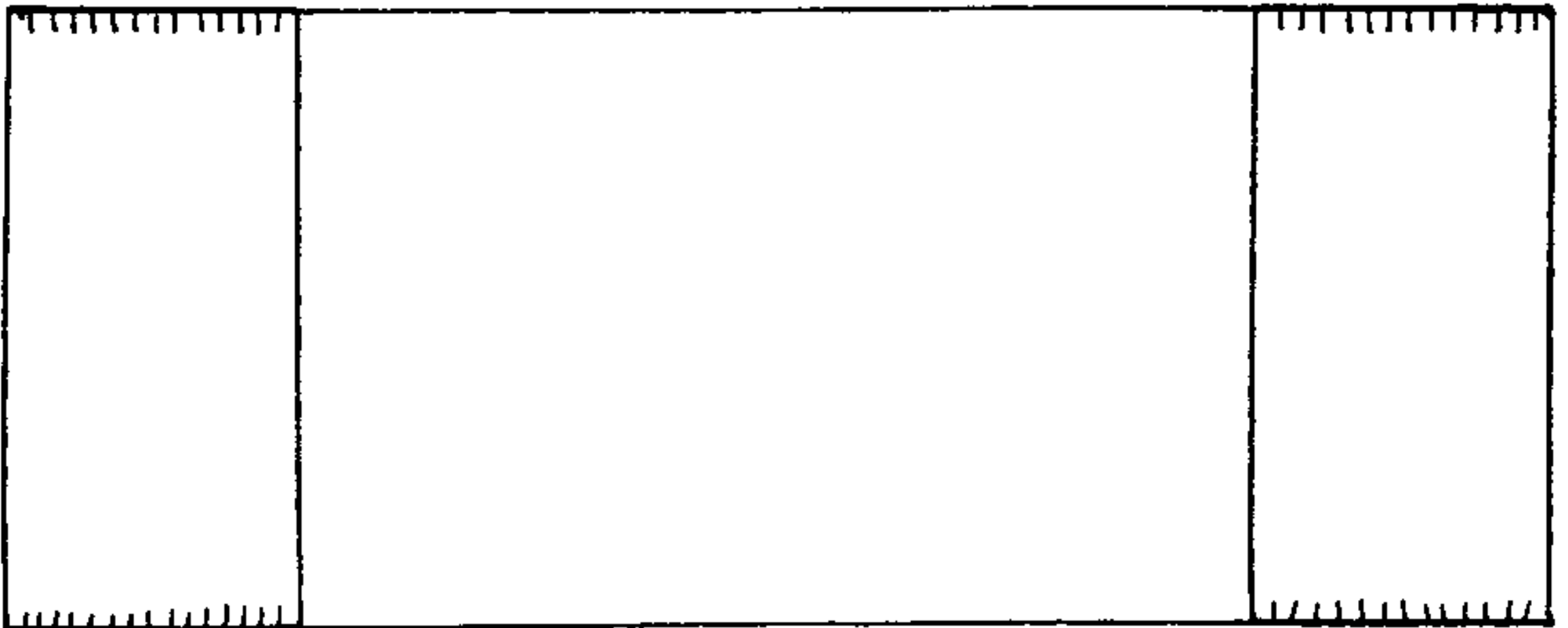
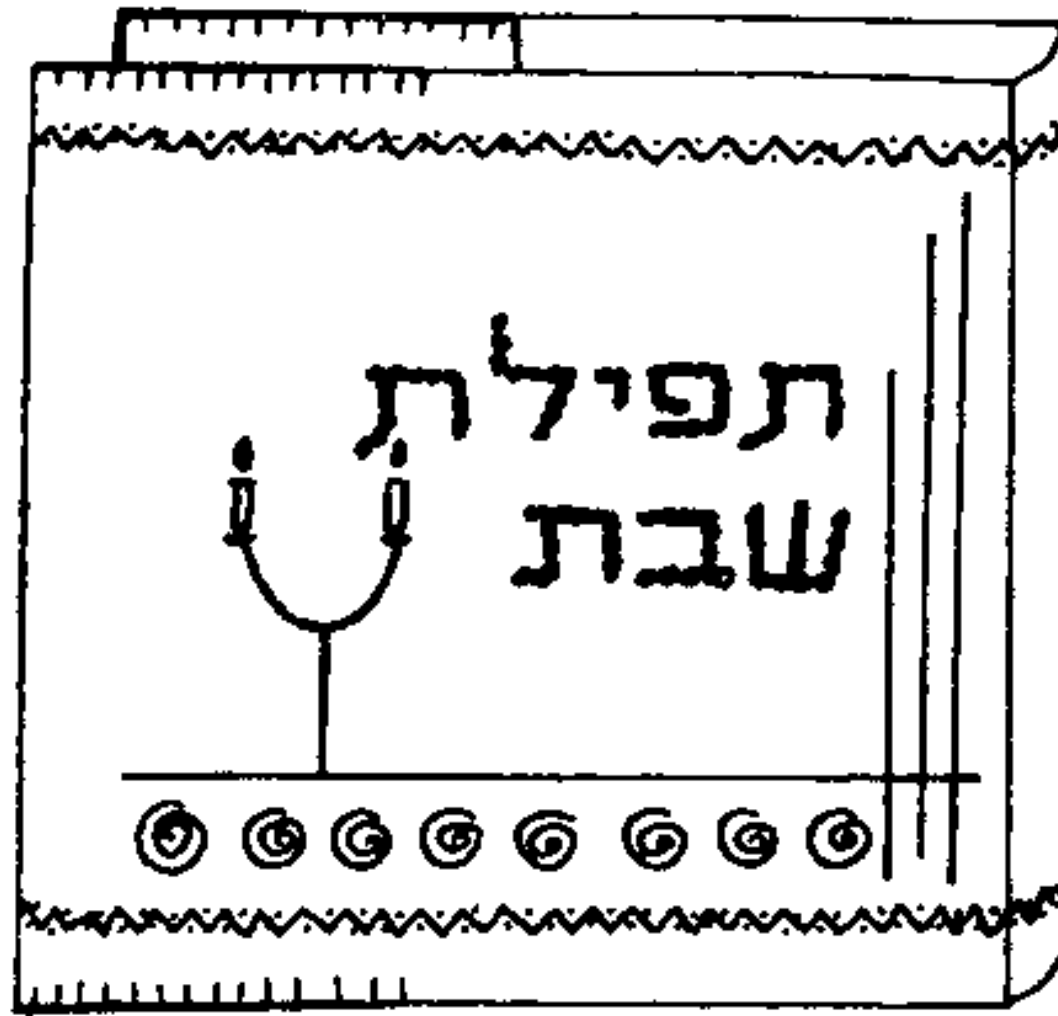

(44) עטיפת לבד לסידור.

הגיל: 12-15.

החומרים: לבד, חוטי ריקמה, מחט, דבק.

למדוד פיסת לבד לעטיפה ולגזור. לסמן עליה את המלים 'תפילת שבת', לרקום את האותיות בתפר לולאה, ולהוסיף לצדן כמה שורות תפרים באורך שונה. לרקום את שולי העטיפה בתפר שבלולי או זיג-זגי. לצייר דגמים לשבת ולהדביקם אל העטיפה או לתפור אותם עליה.

(45) עטיפת נחושת לסידור

הגיל: 12-15.

החומרים: נייר, יריעת נחושת, עיפרון, נייר דבק, צמר פלדה, לכה, אבקת גפרית, עט כדורי.

למדוד סידור פתוח על גליון נייר, ולהוסיף למידות אלו 5 ס"מ לרוחב ו-10 ס"מ לאורך. לגזור את הנייר לפי המידות. לצייר פסוקים ודגמים על נייר ולהדביקו על יריעת הנחושת. להניח את היריעה על כמה עתונים ולעבור בעט כדורי על קוי הדגם, תוך לחיצה. לשוות לנחושת מראה עתיק בעזרת אבקת הגופרית. אחרי-כן לשפשף את הנחושת בצמר פלדה ולמרוח בלכה שקופה. לקפל את יריעת הנחושת על כריכת הסידור.

(46) עטיפת עור לסידור.

הגיל: 12-15.

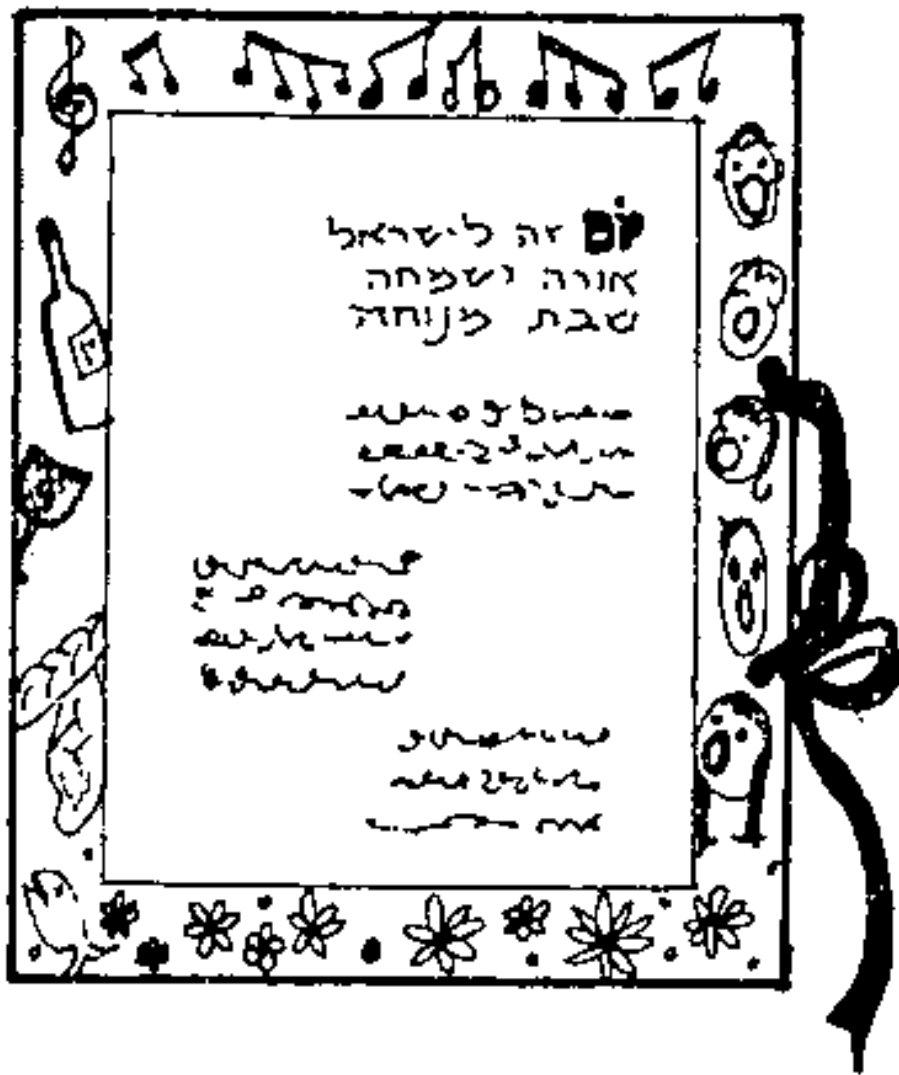
החומרים: נייר, פיסת עור, מספריים, סכין, סרגל מתכת, נייר פחם, עיפרון, חתיכת זכוכית, מנקב, שרוכים.
 לגזור עטיפה מנייר. בעזרת סרגל מתכת וסכין חדה לגזור פיסת עור רחבה ב-2.5 ס"מ מעטיפת הנייר. לשרטט דגם על עטיפת הנייר ולהדקו אל עטיפת העור. להניח עליו נייר פחם ולהתוות את הדגם על עטיפת העור. להניח את העור על זכוכית ולהעביר אליו את הדגם בעזרת העיפרון. להתוות קו במרחק של כ-8 מילימטר משפת העור, בצדדים. לנקב חורים במנקב העור ולהשתיל בהם את השרוכים מלמעלה ומלמטה.

(47) עטיפה ל"שיר המעלות".

זוהי מלאכה גם לצעירים ביותר.

הגיל: 6-8.

החומרים: חצי אשכולית או תפוז, נייר, צבע.
 לצבוע חצי אשכולית או תפוז, ולהצמיד את החלק השטוח אל הנייר, בשורות או בעיגולים. בכל עטיפה להוסיף את המלה 'שבת'.

(48) עֲטִיפוֹת לְסִפְרוֹנֵי זְמִירוֹת.

כולנו אוהבים לשיר זמירות בסעודת שבת, והספרונים הללו יהיו לנו לעזר.
הגיל: 8-12.

החומרים: דיו, עט או צבע לורד, גליון בריסטול בגודל 20×30 , מנקב, סרטים, צבעים אקריליים, מכחול לצבע מוזהב, מים.
לסמן מסגרת או שוליים לאורך היקפו של גליון הבריסטול. את הזמירות לכתוב בתווך. לעטר את השוליים בציורי פרחים ובעיטורים של כלי נגינה. להבהיר באבקת גפרית את המלה הראשונה בכל מזמור, לנקב חורים בצדי הספרון, ולקשור בהם סרט.

(49) כִּרְטִיס לְשַׁבַּת רֵאש־חֹדֶשׁ.

הגיל: 8-15.

החומרים: גליון בריסטול, צבע אקרילי, מכחול, מים.
לצייר דגם לשבת על חציו האחד של הכרטיס. על חציו השני להדפיס את ברכת השבת וראש-החודש. לצייר עיטורים לאורך שולי הכרטיס. ע' 447.

(50) אֶלְבוּם - שַׁבָּת.

פרשת השבוע מתחלפת מדי שבוע, וזוהי דרך קלה ללמוד את הפרשיות.
הגיל: 8-12.

החומרים: נייר, דבק, צבעי שצוה או צבעים רגילים, מכחול.

עבודה 49

על גבי כרטיס מדפיסים את שם הפרשה, פסוק מפרשת השבוע, ההפטרה ופסוק ממונה. עיטורים או ציטטות מהוויים מסגרת לכרטיס. כרטיס זה יכול לשמש כהגחייה לילד בשעה שהוא מספר מה למד השבוע בבית הספר. ע' 448.

(51) מנורת שבת. אפשר להכין מנורה מיוחדת ליום השבת.
הגיל: 12-15.

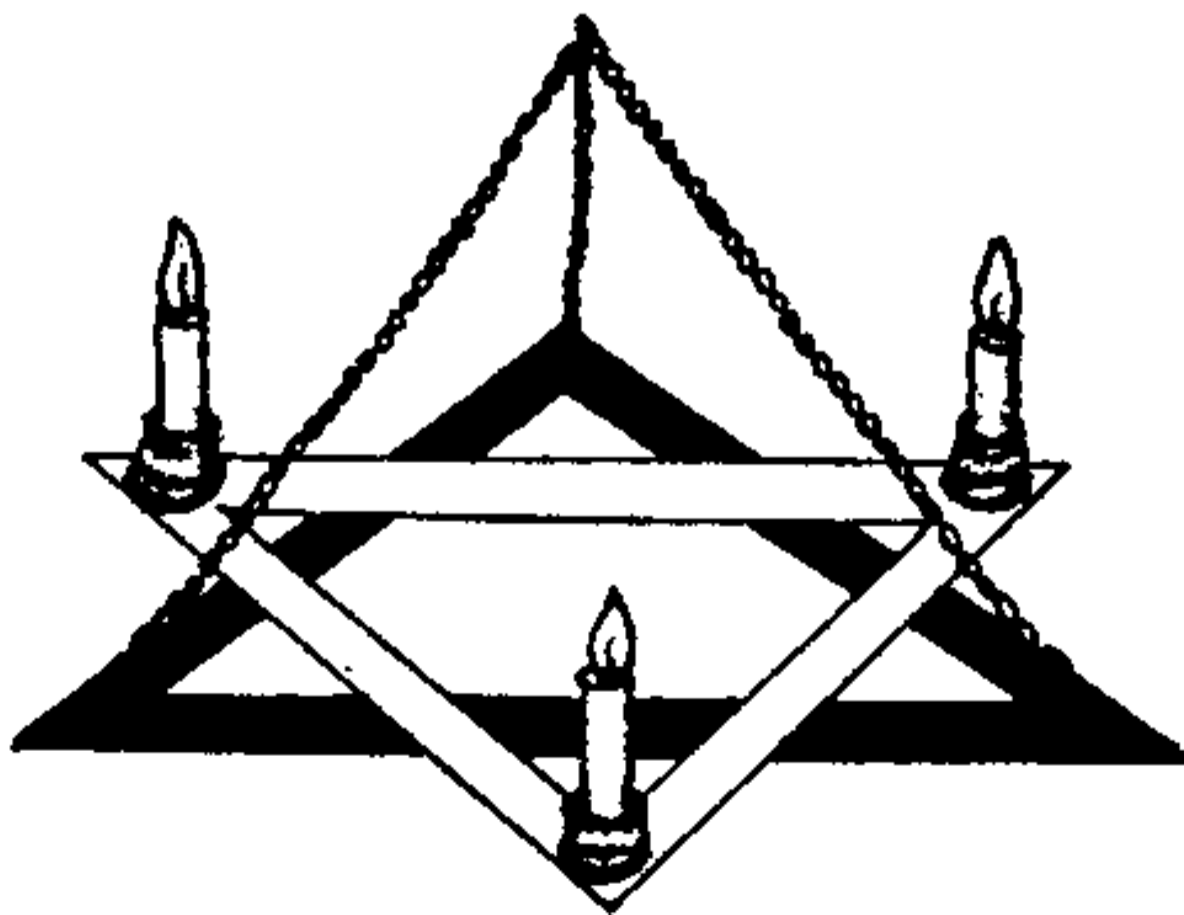
החומרים: 6 כפיסי עץ, צבע, מכחול, לכה, אמייל, שרשרות מתכת לתלייה.

לחבר במסמרים 3 כפיסים בצורת משולש. שני משולשים מהוויים מגן

עבודה 50

דוד, שאפשר להצמיד אליו פמוטים להדלקת הנר. שרשרות מחברות את המנורה אל התקרה. לצבוע את המגן-דוד בצבע כחול, ולאחר שיתייבש לצייר עליו דגמי שבת או פרחי זהוב-לבן. להזליף נתזי לכה על המנורה כולה.

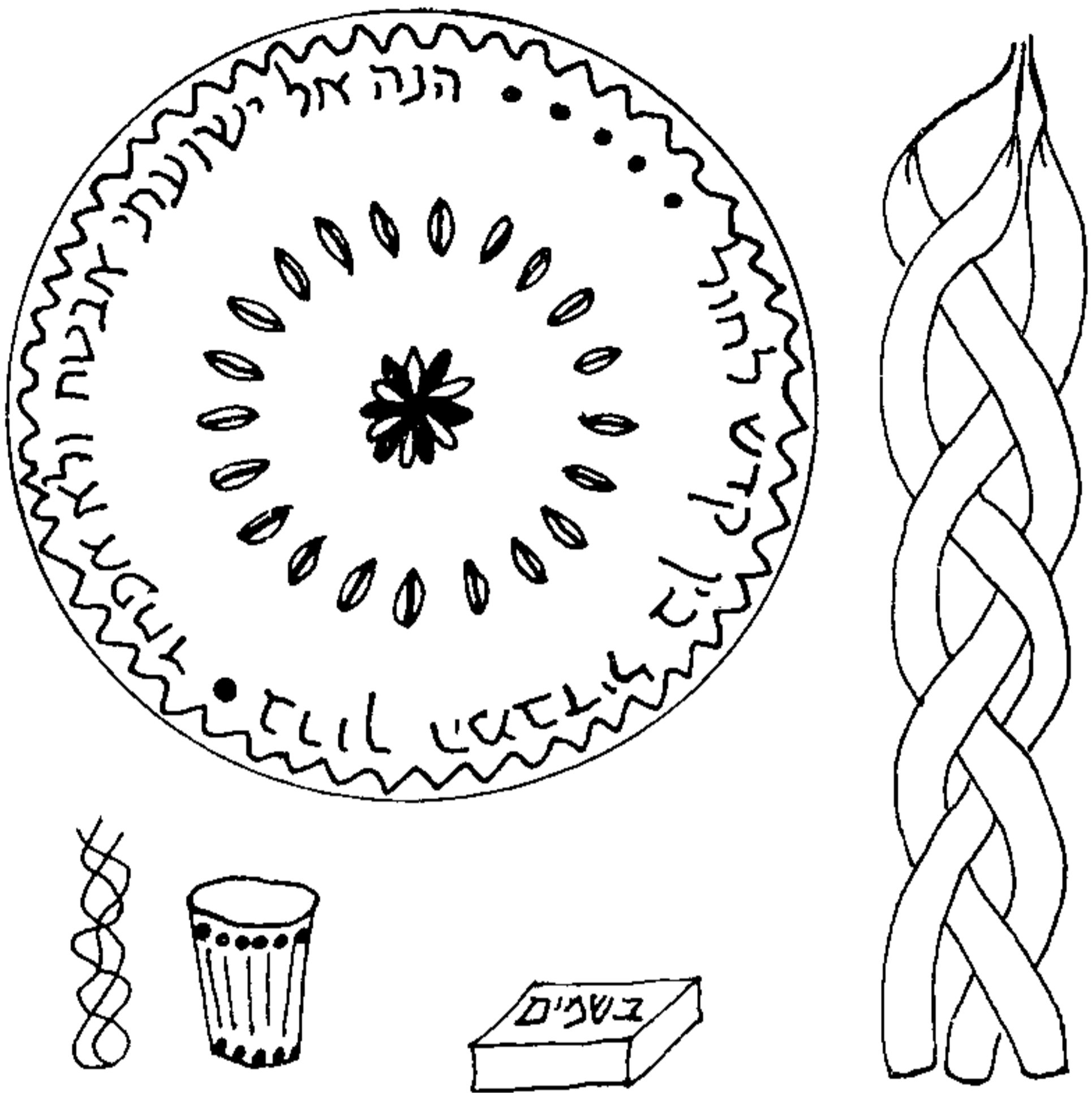
שבת הוא יום שבו שוררת אורה של מלכות בכל בית יהודי.
(52) מנורת-כתר לשבת. זהו תפץ ההולם את היום הקדוש.
הגיל: 8-12.

החומרים: נייר מבריק עבה, מספריים, דבק.
לגזור ריבוע של נייר מבריק. לאסוף בתווך את ארבעת הקצוות עד שיתהווה ריבוע קטן. להניח את הריבוע כשצדו השטוח כלפי מעלה, ולאסוף שנית את ארבעת הקצוות במרכזו. להפוך את הנייר עד שכל ארבעת הריבועים הקטנים ייראו לעין, ולכפוף את הנייר בהטייה חדה בין הריבועים. לזקוף את ארבעת הדשים ולקפל כל אחד מהם כלפי חוץ. לצבוע את צדה החיצוני של המנורה ולהדביק עליה ניירות, חרוזים, נוצות ולוחיות מתכת. לחבר אליה חוטי חשמל ונורות או לעשות שימוש זהיר בנרות. לתלות את המנורה על שרשרות.

(53) נר הבדלה, גדול או קטן.
הגיל: 12-15.

החומרים: נרות, קערה, כפפות, נייר אלומיניום.
להשרות 3-6 נרות דקים או נרות-סעודה אל תוך קערת מים חמים. לאחר שיתרכבו או יצטמקו יש להוציא אותם בעזרת כף ובידיים הנתונות בכפפות, ולקלוע אותם במהירות. את הפתילות יש לאחד בראש הנר.

(54) ט ס ל ה ב ד ל ה – למשחק או להצגה על ידי ילדים.

הגיל: 6–8.

החומרים: צלחת נייר, צבעי שצווה, תבלינים, צבעי גואש, מכחול, גביע, נייר אלומיניום, פלסטלינה, קופסת גפרורים, דבק.

לעטר את שפת הצלחת בפסוקי ההבדלה. למרוח את פני הצלחת בצבעי גואש מהולים במים. לקלוע 3 או יותר פתילי פלסטלינה לנר הבדלה. להכניס מעט בשמים לתוך קופסת גפרורים עטופה בנייר אלומיניום. את כוס ההבדלה אפשר להכין מנייר מעוטר בחרוזים או בנרות קטנים.

עבודות נוי לשבת

451

(55) טס נחושת להבדלה. זהו טס יציב יותר לשימושם של בני גיל-הביניים.

הגיל: 8-15.

החומרים: מלבן נחושת, מקל כביסה, מילוי ישן לעט כדורי. לשרטט על נייר דגם של טס הבדלה מלווה בפסוק מתאים. להדק את הדגם אל טס הנחושת ולהניח את הטס על כמה שכבות של עתונים. לעבור על הקווים בעיפרון. להסיר את הנייר ולהטביע את הקווים בעזרת מילוי העט הישן. לכופף את שולי מלבן הנחושת על קצה השלוחן, ולהחליק את שפת הטס.

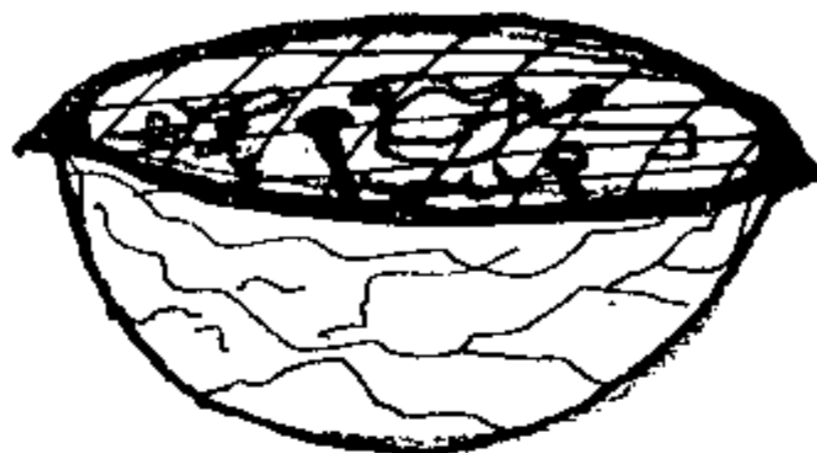
(56) קופסת בשמים.

הגיל: 6-8.

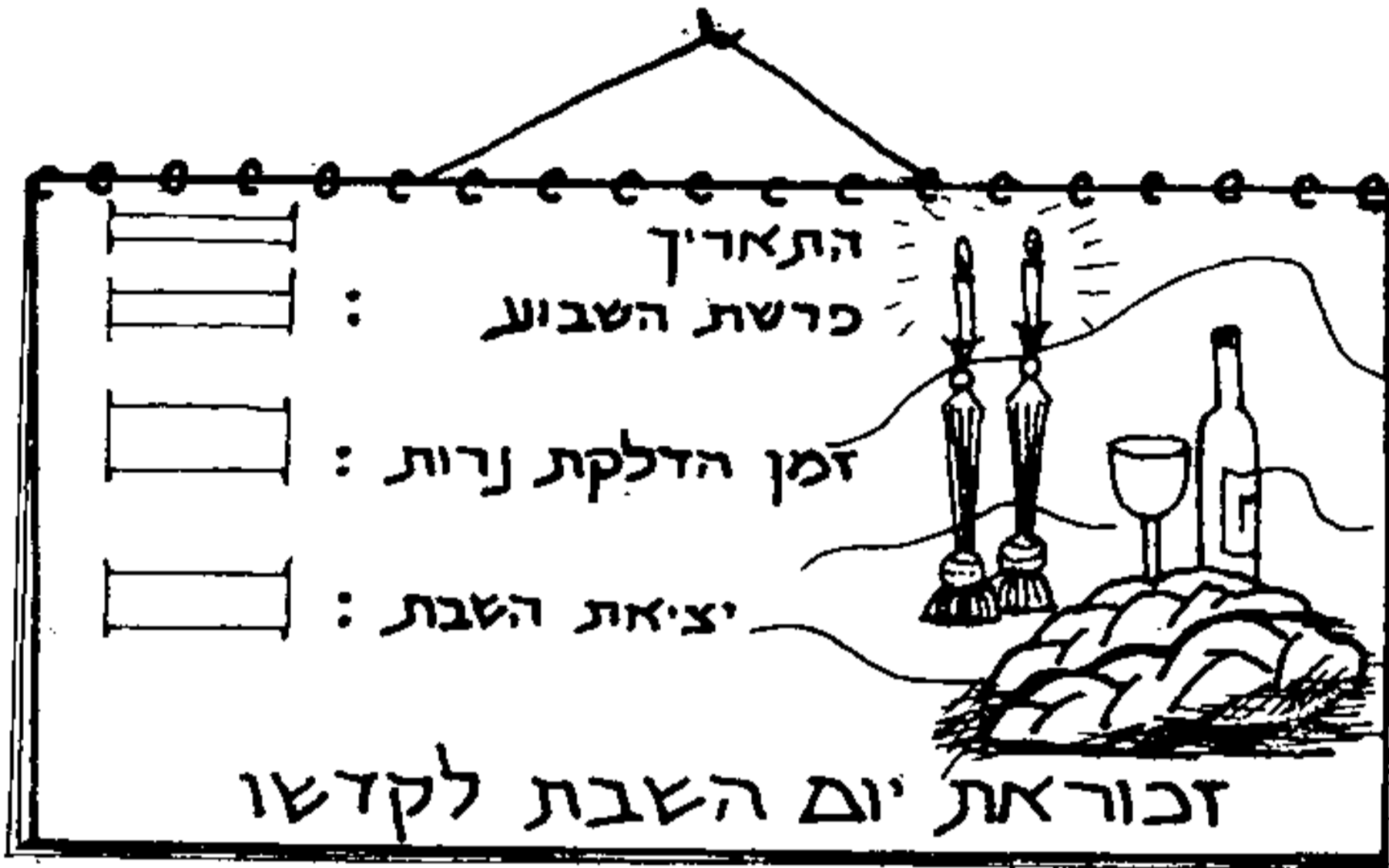
הרחת בשמים והברכה עליהם - הם אחד המנהגים האהובים ביותר על הילדים.

החומרים: אגוזים, תכלינים, צבע זהוב.

לפצח אגוז ולהציא את תכנו. לצבוע את חצאי האגוז בזהוב ולמלאם בתכלינים.

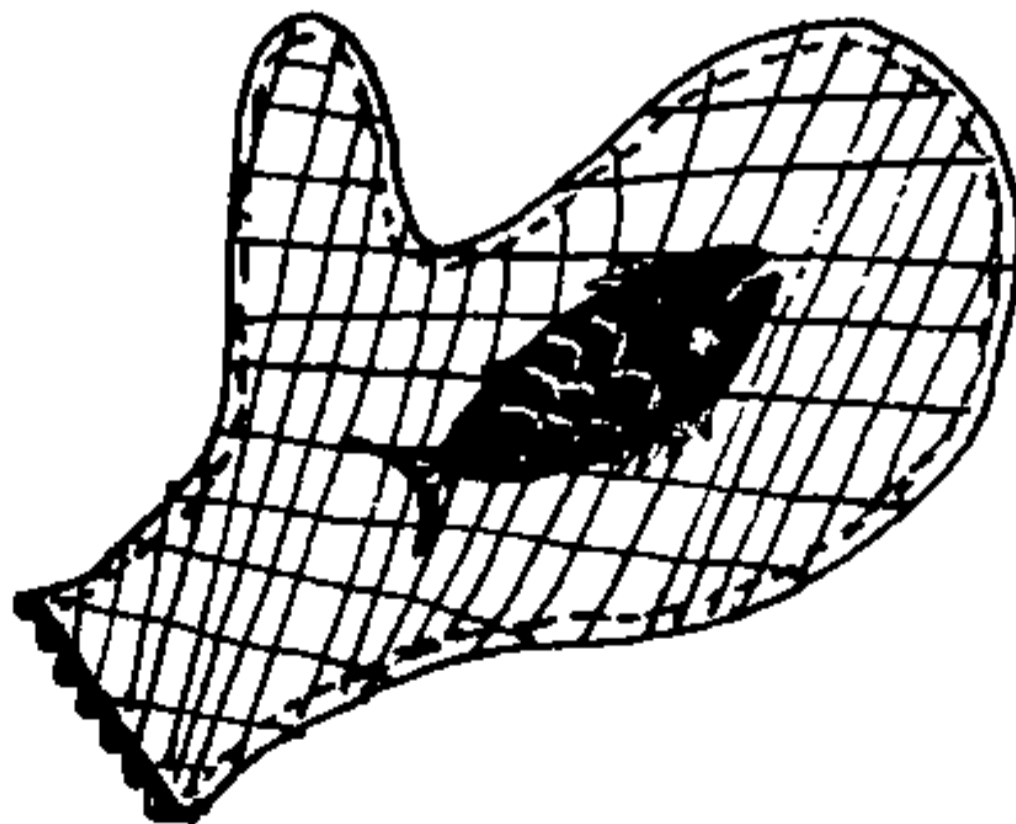
(57) לוח שנה קטן, הבא להזכיר לבני הבית מועדים מיוחדים. אפשר לתלותו במטבח. לגזור שלושה חלונות בצדו של כרטיס חלק. אל תוך החלונות להשתיל את שם פרשת השבוע, את זמן הדלקת הנר ואת מועד יציאת השבת.

(58) כסיית תנור לשבת.

הגיל: 8-12.

כאשר מסירה אמא את סירי הבישול מעל התנור הלוהט, טוב אם תשתמש בכסיית תנור לשבת. אין כל קושי בהכנתה.

החומרים: 23 ס"מ של אריג שמיכות צבעוני מרופד, חוט חזק, מחט, סיכות, נייר העתקה, עט בעל חוד לבד.
 לשרטט דגמים על נייר ולהעבירם אל האריג, ולגזור תבניות כפולות של כסיות. להדק זה לזה את שני חלקי הכסיה. לתפור בחוט כפול במרחק של 6-7 מ"מ מן הקצה, ולהוסיף ציור של חלה או דג על גבי הכסיה.

(59) צנצנת להחזקת שקיות תה לשבת.
 הגיל: 12-15.

בשבת אנו מחזיקים את שקיות התה בצנצנת סגורה, סמוך למקור החום. החומרים: צנצנת גדולה בעלת מכסה מתברג, צבע אמייל ומכחול. לצבוע את מכסה הצנצנת ולהניחה לייבוש. לשרטט על נייר דגם של קנקן תה או נרות שבת, לגזור ולהדביק על הצנצנת. לצייר עיטורים סביב הדגם, ולצבוע אותו.

(60) כיסוי למתג החשמל לטלפון, לרדיו או לטלוויזיה.

הגיל - 12-15.

הכיסוי מזכיר לנו לא להשתמש בחשמל, בטלפון, ברדיו או בטלוויזיה ביום השבת.

החומרים: פיסת אריג שתספיק לכיסוי המכשיר, חוט ומחט. לשרטט על נייר דגם של מנורה, טלפון, רדיו או טלוויזיה בצירוף פסוק על קדושת השבת, כגון:

שמור את יום השבת.

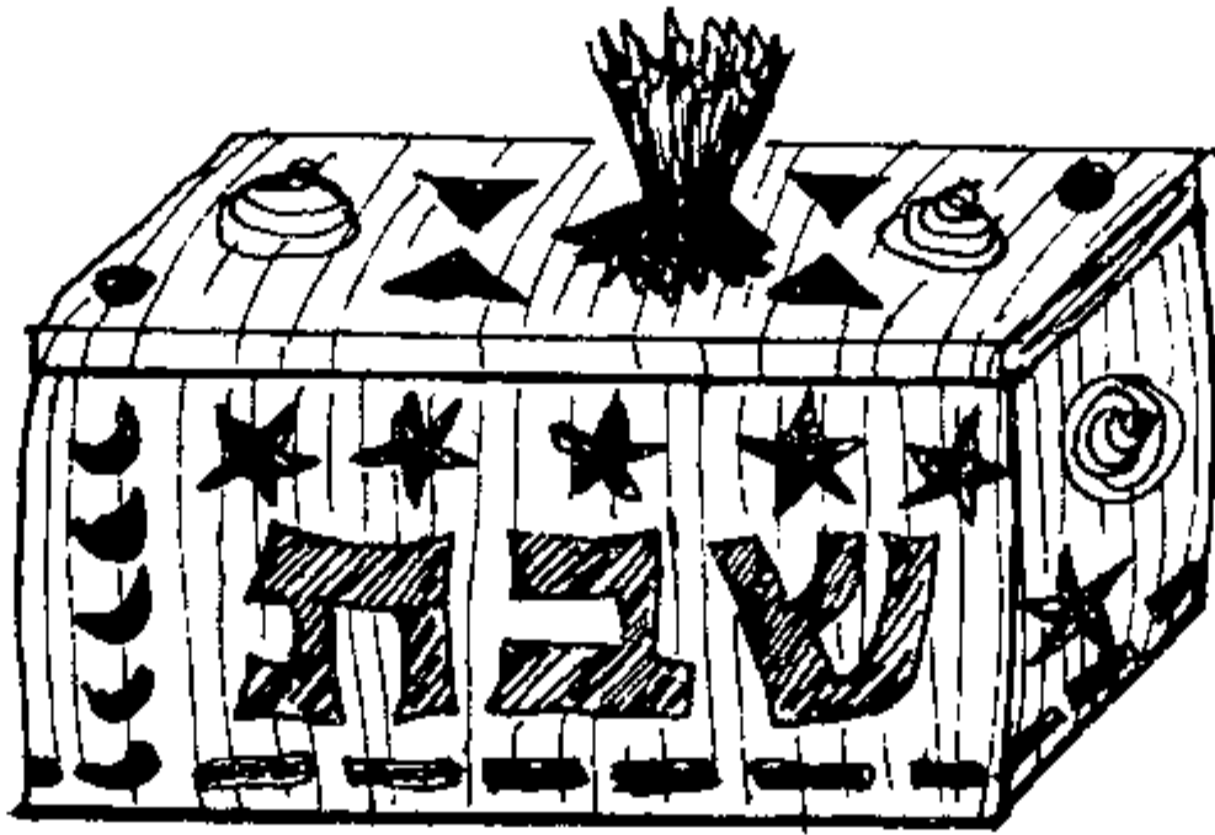
לרקום את המלים ולעטר את שפת המעטה בצבעים משלימים.

(61) קופסה למחטות.

הגיל: 6-15.

החומרים: קופסה, דבק, נייר קרפ, מספריים, זהרונים, לכה.
 לגזור 6 פיסות נייר קרפ, שכל אחת מהן גדולה מששת צדי הקופסה. למרוח
 בזה אתר זה את כל צדי הקופסה ולהדביק אליה לוחיות מתכת, צדפים,
 זהרונים, וכן את המלה 'שבת'. לגולל יחד פיסות נייר קרפ קטנות ולהדביקן
 על מכסה הקופסה. למרוח שכבת לכה על פני הקופסה כולה.

וקראת לשבת עונג